

**УКАЗАНИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ
С ПРОЕКТНИ ИДЕИ ПО ПРИОРИТЕТ 1
„ИНТЕГРИРАНО ГРАДСКО РАЗВИТИЕ“
Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027**

Срок за кандидатстване с проектни идеи: 09.05.2024 г., 17:30 ч.

Март 2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРОГРАМАТА:	4
2. НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРИОРИТЕТА:	4
3. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ.....	4
4. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ	5
5. РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ ПО ПРОЦЕДУРАТА	6
6. МЕХАНИЗЪМ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	8
7. ВИДОВЕ ПРОЕКТНИ ИДЕИ	12
8. ДОПУСТИМИ БЕНЕФИЦИЕНТИ, КАНДИДАТИ И ПАРТНЬОРИ	13
9. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ И СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ ПО ТЯХ	15
10. ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ	25
11. ПРИЛОЖИМИ ИНДИКАТОРИ.....	25
12. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПРОЕКТНИТЕ ИДЕИ И ДЕЙНОСТИТЕ, ВКЛЮЧЕНИ В ТЯХ.....	25
13. ПРИЛОЖИМОСТ НА ПРАВИЛАТА ЗА ДЪРЖАВНИТЕ ПОМОЩИ	30
14. МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ.....	37
15. КРИТЕРИИ И МЕТОДИКА ЗА ПРИОРИТИЗАЦИЯ	37
16. НАЧИН НА ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ИДЕИ.....	50
17. КРАЕН СРОК ЗА ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ИДЕИ	51
18. ПРОЦЕДУРА ЗА РАЗЯСНЕНИЯ	51
19. ДОКУМЕНТИ, КОИТО СЕ ПОДАВАТ ПРИ КАНДИДАТСТВАНЕ С ПРОЕКТНИ ИДЕИ.....	51
20. ДОКУМЕНТИ ЗА ИНФОРМАЦИЯ.....	52

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ЕС	Европейски съюз
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗУСЕФСУ	Закон за управление на средствата от Европейските фондове за споделено управление
КЕП	Квалифициран електронен подпис
КН	Комитет за наблюдение
НЕБ	Новия Европейски Баухаус
НПВУ	Национален план за възстановяване и устойчивост
ОС	Общински съвет
ПИРО	План за интегрирано развитие на общината
ПРР	Програма "Развитие на регионите" 2021-2027
ПУГМ	План за устойчива градска мобилност
РОР	Регламент (ЕС) 1060/2021 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика;
СПРЗСР	Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони
УО	Управляващ орган

1. Наименование на програмата:

ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ“ 2021-2027 (ПРР)

2. Наименование на приоритета:

ПРИОРИТЕТ 1: „ИНТЕГРИРАНО ГРАДСКО РАЗВИТИЕ“

Специфична цел:

Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, културата, природното наследство, устойчивия туризъм и сигурността в градските райони

3. Обща информация

За да подчертае значението на териториалното измерение за политиките, Регламентът за определяне на общоприложимите разпоредби за Европейските фондове за периода 2021-2027 г.¹ (РОР) въвежда специално посветената на териториалния подход цел на политиката „Европа по-близо до гражданите чрез насърчаване на устойчиво и интегрирано развитие на всички видове територии и местни инициативи“. Тази нова цел ще се изпълнява чрез инструменти за интегрирано териториално развитие на базата на стратегии за териториално и местно развитие. С тези инструменти могат да се подкрепят и останалите цели на политиката, посочени в Регламента.

В съответствие с изискванията на Регламента за определяне на общоприложимите разпоредби отговорност за тези стратегии носят компетентните териториални органи, като тези териториални органи подбират или участват в подбора на операциите, които ще бъдат финансирани в изпълнение на териториалните стратегии.

Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) подкрепя интегрираното териториално развитие въз основа на стратегии за интегрирано териториално развитие, които акцентират върху градското развитие, като поне 8% от средствата от ЕФРР следва да бъдат заделени за устойчиво градско развитие в съответствие с чл. 28 на РОР. В тази връзка ПРР ще подкрепя изпълнението на интегрираните териториални стратегии на десетте големи градски общини от значение на балансираното териториално развитие на страната, определени в съответствие с Актуализацията на Националната концепция за пространствено развитие, чрез Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“.

Интегрираните териториални стратегии за развитие на общинско ниво по смисъла на чл. 29 от РОР са Планове за интегрирано развитие на общините (ПИРО), които са разработени съгласно разпоредбите на Закона за регионалното развитие.

¹ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика“

Компетентните териториални органи, които носят отговорност за изпълнението на тези териториални стратегии и участват в подбора на операциите по Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ на ПРР 2021-2027 за 10-те градски общини (Столична община, Благоевград, Бургас, Стара Загора, Пловдив, Русе, Велико Търново, Варна, Видин и Плевен), са съответните общински администрации. Участието на общинските администрации в процеса на подбор на операции по ПРР се осъществява чрез организирането и провеждането на подбор на проектни идеи.

Проектната идея представлява предложение за конкретни инвестиции, което съдържа кратка информация за дейностите, предлагани за финансиране и очакваните резултати от тях, съответствието с целите и приоритетите на ПИРО, приносът за изпълнение на ПИРО и ПРР 2021-2027, индикативен период на изпълнение, включително информация за проектна готовност.

За обезпечаване на функциите, свързани с подбора на проектни идеи във всеки от териториалните органи е създадено:

Звено за подбор на проектни идеи, което отговаря за проверката на административното съответствие и допустимостта и приоритизация на подадените проектни идеи.

С цел гарантиране изпълнението на принципа на партньорство, както и на участието на местните заинтересовани страни при изпълнението на ПИРО към всяка от общините се сформира и:

Комитет за подбор на проектни идеи² (Комитет), който се състои от представители на различни групи заинтересовани страни на територията на общината и който разглежда, обсъжда и гласува за одобрение проектните идеи, приоритизирани от Звеното за подбор на проектните идеи.

4. Териториален обхват

Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ на ПРР е насочен изцяло към градското развитие в съответствие с чл. 11 от Регламент (ЕС) 2021/1058 от 24 юни 2021 година относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд и, съответно, покрива територията на десетте големи градски общини в страната, както следва: Видин, Плевен, Русе, Велико Търново, Варна, Бургас, Стара Загора, Пловдив, Столична община и Благоевград.

ВАЖНО!

С цел развитие на функционални зони и засилване на функционалните връзки между големите градски общини и граничещите с тях селски общини, инвестициите, насочени към **индустриални зони/паркове, републиканска пътна инфраструктура и устойчива мобилност**, ще се финансират и за **териториите на съседни селски общини**, когато са включени в интегрирани проектни идеи на заинтересовани страни на територията на градските общини.

² Правилата за структуриране на Звената и Комитетите за подбор по Приоритет 1 на ПРР са публикувани на сайта на програмата:

[Указания - Програма "Развитие на регионите" 2021-2027 \(bgregio.eu\)](http://bgregio.eu)

5. Размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата

5.1. Разпределение на средствата по общини

ПРР препоръчва 30% от бюджета на Приоритет 1 да бъдат използвани за финансиране на интегрирани териториални инвестиции на територията на десетте големи градски общини. Тези 30 % не се разпределят по настоящата процедура, а са предмет на Единните указания за кандидатстване с концепции за ИТИ в съответствие с Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие.

За изпълнение на настоящата процедура са заделени останалите 70% от средствата за безвъзмездна финансова помощ (БФП) по Приоритет 1 на ПРР, които са разпределени между отделните общини, включени във всеки от градските клъстери³ по Приоритет 1 на ПРР. Разпределението е направено на базата на методология, която отчита броя на населението в съответната община, коефициента на безработица, общинските разходи на човек от населението и добавената стойност по факторни разходи на човек от населението.

Заделените средства за всяка община ще бъдат използвани за финансирането на операции (проекти), реализирани на територията на съответната община (и/или съседни на нея селски общини в съответствие с Раздел 4 „Териториален обхват“ от настоящите указания) в изпълнение на нейния ПИРО. Индикативният бюджет за всяка от общините е, както следва:

Клъстер	Община	Размер на БФП в лева
Югозападен регион	София	85 031 875
	Благоевград	85 125 335
Югоизточен и Южен централен регион	Бургас	59 012 822
	Пловдив	58 963 767
	Стара Загора	50 018 784
Североизточен и Северен централен регион	Варна	58 485 929
	Русе	51 156 174
	Велико Търново	59 464 268
Северозападен регион	Плевен	70 783 146
	Видин	60 494 913
Общо		638 537 014

ВАЖНО!

³ В ПРР десетте големи градски общини са групирани в 4 клъстера и бюджетът на Приоритет 1 е разпределен между клъстерите. Допълнителна информация може да бъде намерена в текста на програмата на следния адрес: <https://bgregio.eu/wps/portal/operativna-programa/regional-development-program-2021-2027/planning-programming-prd-2021-2027>

Разпределението по-горе е индикативно и УО на ПРР си запазва правото на Фаза 2 (вж. т. 6 „Механизъм за изпълнение“) да преразпредели в рамките на същия клъстер част от ресурса по настоящата процедура за сметка на общини, в които одобрените проектни идеи не покриват заделения ресурс за съответната община.

5.2. Специфични изисквания за разпределение на средствата на ниво община

ПРР поема конкретни ангажименти по отношение на разпределението на бюджета по програмата, свързани с климатичните цели, с размера на инвестициите за най-нуждаещите се територии и с бюджета, заделен за инвестиции в здравна, социална и образователна инфраструктура, както следва:

- **30%** от средствата следва да бъдат насочени към инвестиции с принос към климатичните цели (Принос към климатичните цели имат мерки, които се отнасят към области (кодове) на интервенция с принос към климатичните цели съгласно Приложение Б7 „Приложими области на интервенция и индикатори за допустимите мерки по ПРР“).
- **Най-малко 10%** от средствата следва да бъдат насочени към най-нуждаещите се територии в общините по Приоритет 1 на ПРР, определени в ПИРО като зони с неблагоприятни характеристики и/или като зони със социални, икономически или екологични проблеми.
- 132,2 млн. евро (или **30%**) от бюджета на Приоритет 1 на ПРР са заделени за мерките в областта на социалното включване, жилищното осигуряване, образованието и здравеопазването и следва да бъдат използвани само за инвестиции в тези области.

ВАЖНО!!!

С цел изпълнение на така поетите ангажименти в ПРР, при изпълнението на настоящата процедура ще се следи за изпълнението на същите ангажименти по отношение на средствата за всяка отделна община.

Следва да се има предвид че една проектна идея може да има принос едновременно към изпълнението на всеки от тези ангажименти.

5.3. Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ

Предвиденият размер на БФП за една проектна идея не може да бъде по-малък от 1%, а максималният размер, независимо от вида на мерките и броя на партньорите, включени в нея, не може да надвишава 50% от заделения за конкретната община индикативен бюджет съгласно т. 5.1. „Разпределение на средствата по общини“ от настоящия раздел.

5.4. Процент на съфинансиране

Интензитетът на БФП зависи от приложимия режим на държавна помощ, както е описано в т. 13 „Приложимост на правилата за държавните помощи“.

За проектни идеи в режим на „непомощ“ интензитетът на БФП е 100% от общо допустимите разходи. За проектни идеи от група мерки „Енергийна ефективност“ максималният интензитет на БФП е 95%, като за всяка сграда следва да бъде предвиден 5% собствен принос или финансиране с финансов инструмент по ПРР. Средствата за собствен принос се осигуряват от собствениците на сградите/обектите. За енергийно бедни домакинства се предвижда възможност за 100% БФП, която ще бъде прилагана на Фаза 2 (вж. Раздел 6. „Механизъм за изпълнение“) от УО на ПРР.

В случай на режим на държавна или минимална помощ по отношение на допустимите разходи и интензитета на помощта се прилагат ограничения в зависимост от режима, както е описано в т. 13.2. „Приложими режими на държавна/минимална помощ по ПРР“.

6. Механизъм за изпълнение

Приоритет 1 на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 (ПРР) е предвидено да се осъществява на два последователни етапа:

1. Подбор на проектни идеи от териториалния орган – Фаза 1.
2. Провеждане на процедура за директно предоставяне на БФП (оценка на проектни предложения) от Управляващия орган (УО) на ПРР – Фаза 2.

ВАЖНО!

Настоящите Указания имат за цел да представят общия подход и логическата последователност на стъпките, отнасящи се до подбора на проектни идеи (Фаза 1). Изискванията и правилата за подготовка, подаване, оценка, предоставяне на финансиране и изпълнение на конкретни проектни предложения ще бъдат предмет на отделни Насоки за кандидатстване, разработени от УО на ПРР на Фаза 2.

6.1. Подбор на проектни идеи

Процедурата за подбор на проектни идеи на практика представлява актуализация на списъците с приоритетни проекти към ПИРО, като се избират за финансиране проектните идеи, които най-добре адресират нуждите в ПИРО и съответстват на неговите цели и приоритети и едновременно с това съответстват на актуалните нужди и приоритети на местните общности към момента на провеждане на процедурата на подбор.

Фаза 1 включва следните стъпки:

1. Публикуване на Указания за подбор на проектни идеи по Приоритет 1 от страна на УО на ПРР и публикуване на покани за подбор на проектни идеи от страна на общините.
2. Провеждане на информационна кампания от съответната община сред заинтересованите страни на нейната територия с цел подаване на проектни идеи от максимален кръг заинтересовани страни.
3. Подготовка и подаване на проектни идеи от заинтересованите страни, допустими бенефициенти по процедурата към общините.

4. Проверка за административно съответствие и допустимост (АСД) и приоритизация на подадените проектни идеи от страна на Звеното за подбор. На приоритизация подлежат само проектните идеи, които отговарят на критериите за АСД. Приоритизацията се осъществява съгласно 2 типа критерии – общи критерии, определени от УО на ПРР, осигуряващи съответствие с целите и приоритетите на ПРР и специфични за общината критерии, определени от съответната община и осигуряващи съответствие с целите и приоритетите на нейния ПИРО.
5. Разглеждане, обсъждане и гласуване от Комитета за подбор на приоритизираните от Звеното проектни идеи.
6. Изготвяне на основен и резервен списък с приоритизирани проектни идеи. Проектните идеи се нареждат в низходящ ред в основния списък според финалната оценка от приоритизацията им, а идеите, за които не достига финансов ресурс остават в резервния списък.

Проектните идеи могат да бъдат предвидени за финансиране както само чрез БФП, така и чрез комбинирана подкрепа със средства от финансовите инструменти по програмата.

Стъпките по-горе се прилагат за проектни идеи, в които всички дейности са предложени за финансиране с БФП, както и за проектни идеи с комбинирано финансиране в рамките на две отделни операции, при които част от дейностите се финансират с БФП, а друга част – с финансов инструмент.

Същевременно за проектни идеи, предвидени за финансиране със средства само от финансов инструмент, включително комбинация от БФП с финансов инструмент в рамките на единична операция, **така описаната процедура няма да се прилага**.

Териториалните органи имат право да изискват отстраняване на нередовности от кандидатите в рамките на процедурата за подбор.

ВАЖНО!!!

Настоящата процедура представлява процедура по актуализация на програмата за реализация на ПИРО, като приоритизираните проектни идеи, които ще получат финансиране със средства от ПРР (т.е. класираните в основния списък до наличния финансов ресурс) са проекти с допълнителни/допълващи дейности към Програмата за реализация на ПИРО.. Те следва да бъдат включени в списъка с мерки (Приложение 1) или в списъка с важни за общината проекти (Приложение 1А) към Програмата за реализация на ПИРО.

Съгласно методическите указания за подготовка и изпълнение на ПИРО за периода 2021-2027 г. актуализираната Програма, включително актуализирания списък с приоритетни проекти към нея подлежи на одобрение от Общинския съвет (ОС). Процедурата по одобрение от страна на ОС не е част от настоящата процедура по подбор на проектни идеи.

При изпълнение на функциите си на териториални органи, отговорни за подбора на проектните идеи, общините ще следват унифицирани правила, изготвени от УО на ПРР, които ще бъдат публикувани на сайта на ПРР. Процедурите, свързани с актуализация на програмата за реализация са описани в цитираните правила.

6.2. Подбор на проектни идеи с финансиране от финансов инструмент

Проектни идеи, предвидени за финансиране от ПРР със средства от финансов инструмент или комбинация от БФП с финансов инструмент в рамките на единична операция, могат да бъдат подавани **текущо в деловодството на общината**, независимо дали към момента има отворена покана за подбор на проектни идеи. За тях не се прилага процедурата, описана в т. 6.1. „Подбор на проектни идеи“, а съответният кандидат подава искане в свободен текст за потвърждаване на съответствието и приноса на проектната идея към приоритетите на ПИРО. В искането задължително се представя следната информация:

- ✓ Кратко описание на проектната идея и на дейностите, включени в нея;
- ✓ Място на реализация на дейностите (включително посочване на конкретните обекти на интервенция);
- ✓ Размер на необходимия финансов ресурс за реализация на дейностите, включително разбивка в случай на различни източници на финансиране с посочване на конкретния източник;
- ✓ Обосновка за съответствието с ПИРО.

За потвърждаване на съответствието и приноса към ПИРО на такива проектни идеи ще се следва кратка и опростена процедура. Те ще се разглеждат само от страна на Звеното за подбор в съответната община, което в кратки срокове (не повече от 7 работни дни) проверява съответствието на идеята с ПИРО и издава становище (по образец), подписано от Ръководителя на Звеното за подбор.

6.3. Провеждане на процедура за директно представяне на БФП (оценка на проектни предложения)

Фаза 2 ще се реализира по следния начин:

1. След приключване на подбора на проектни идеи всяка община от обхвата на Приоритет 1 на ПРР представя пред УО на ПРР списъците с приоритизирани проектни идеи (основен и резервен) с включени в тях **кандидатите и партньорите**, за които е предвидено да получат БФП по ПРР, за всяка проектна идея в списъка към Програмата за реализация.
2. УО на ПРР представя двата списъка пред **Комитета за наблюдение на ПРР** с предложение да одобри кандидатите и партньорите, които ще изпълняват дейности, предвидени за финансиране с БФП, за **конкретни бенефициенти по ПРР**.
3. УО на ПРР подготвя насоки за кандидатстване с проектни предложения в съответствие с одобрените проектни идеи, като критериите за оценка на проектните предложения подлежат на одобрение от КН на ПРР.
4. УО на ПРР кани конкретните бенефициенти да подадат проектни предложения в рамките на **процедурите за директно предоставяне на БФП** по реда на ЗУСЕФСУ. Конкретните бенефициенти се канят по реда на класирането на проектните идеи **до размера на наличния финансов ресурс**.

5. Поканените конкретни бенефициенти подготвят детайлни проектни предложения в съответствие с Насоките за кандидатстване и съгласно изискванията по съответната покана ги подават за оценка към УО на ПРР.
6. С бенефициентите от одобрените проектни предложения съгласно т. 3 се сключват договори за предоставяне на БФП.

ВАЖНО!

Одобрението на кандидатите и партньорите като конкретни бенефициенти не гарантира правото на получаване на финансов ресурс от ПРР, а единствено правото на участие в процедура за директно предоставяне на БФП при наличието на достатъчен финансов ресурс за конкретния тип мерки, включени в съответната проектна идея и при спазване на правилата за държавните помощи (вж. т. 13. „Приложими режими на минимални/държавни помощи“).

В случай на освобождаване на финансов ресурс след оценката на проектните предложения проектните идеи от резервния списък преминават през същата процедура на одобрение от КН на ПРР. Същевременно за тях може да не се прилага редът на класиране от приоритизацията на Фаза 1: в зависимост от ангажиментите по ПРР за тематична концентрация и принос към конкретни индикатори на ниво приоритет УО на ПРР може да не спази реда на класирането на проектните идеи от резервния списък и да допусне процедура за директно предоставяне проектни предложения, за които проектните идеи са били с по-нисък брой точки, но имат по-голям принос за изпълнение **на ангажиментите на ниво приоритет или програма.**

Ангажиментите по ПРР, които могат да окажат влияние върху крайното класиране на проектите от резервния списък са описани в т. 5.2. „Специфични изисквания за разпределение на средствата на ниво община“, като към тях се добавя и постигането на целевите стойности на индикаторите за продукт по Приоритет 1. **Приносът на проектните идеи към ангажиментите по-горе се преценява на базата на информацията в Приложение А1.1** към формуляра за кандидатстване (вж. Раздел 19 „Документи, които се подават при кандидатстване с проектни идеи“).

Приносът на проектните идеи към горепосочените ангажименти ще носи допълнителни точки при подбора на Фаза 1.

В допълнение, след класирането на концепциите за ИТИ по процедура BG16FFPR003-2.001 „Концепции за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ)“ и на проектните идеи по настоящата процедура УО на ПРР ще направи анализ на вероятната степен на постигане на горепосочените ангажименти и ще прецени необходимостта от изпращане на покани към бенефициенти с по-нисък брой точки в класацията на съответната община. **Решението на УО ще бъде взето след съгласуване с Комитета за наблюдение на програмата.**

6.4. Подбор на проектни предложения, финансирани с финансов инструмент

Кандидатите и/или партньорите с проектни идеи, за които всички дейности в проектните идеи ще се финансират само чрез финансов инструмент или чрез комбинация от БФП и финансов инструмент в рамките на единична операция, не стават конкретни бенефициенти по програмата. За тях важат правилата на финансовите инструменти и те могат да получат

подкрепя след одобрение от съответния финансов посредник. За такива проектни предложения исканията за финансиране се подават при финансовия посредник, заедно с бизнес план или еквивалентен документ, становище за съответствие с ПИРО и други документи съобразно правилата, приложими за финансовите инструменти. Същото се отнася за частта от финансирането с финансов инструмент на проектни идеи с комбинирано финансиране от БФП и финансов инструмент в две отделни операции (например в случай на собствен принос, който се покрива със средства от финансов инструмент).

7. Видове проектни идеи

В рамките на настоящата процедура могат да бъдат подавани два типа проектни идеи, които се различават помежду си според вида на инфраструктурата, предмет на интервенции, териториалния обхват, както и според потенциалния бенефициент на БФП по ПРР:

1.1. Самостоятелна проектна идея, е идея за проект, който включва инфраструктурни мерки от обхвата на един сектор (една група дейности, допустими за финансиране по ПРР), които са предвидени за реализация от един потенциален бенефициент и адресират единствено територията на съответната община.

2.2. Интегрирана проектна идея (проектна идея за интегриран проект), е идея за проект, за който са в сила едно или повече от следните обстоятелства:

- ✓ проектът включва инфраструктурни мерки в обхвата на два или повече различни сектори (здравеопазване, социални услуги, култура и туризъм, образование, транспорт, жилищно настаняване, икономика, околна среда);
- ✓ проектът се осъществява в партньорство от поне два вида заинтересовани страни: публичен орган⁴, частен сектор и неправителствена организация;
- ✓ проектът се изпълнява на територията на повече от една община.

ВАЖНО!

Интегрираните проектни идеи имат принос към изпълнението на индикаторите по ПРР и в тази връзка ще се ползват с приоритет при подбора.

За всяка интегрирана проектна идея ще се подава едно интегрирано проектно предложение.

В тази връзка при подготовката на интегрирани проектни идеи е необходимо кандидатите/партньорите добре да обмислят обхвата на проектната идея, така че бъдещото проектно предложение да бъде управляемо и реалистично за изпълнение.

⁴ За целите на настоящите Указания под публичен орган се разбират държавните и общински администрации, вкл. органите на съдебната власт, второстепенните разпоредители с бюджет, както и образователни, здравни, социални, културни и научноизследователски организации, които са под контрола и управлението на държавата или общините. Държавни и общински предприятия, които не влизат в обхвата на образователния, здравния, социалния, културния и научноизследователския сектор, се считат за частно-правни субекти.

8. Допустими бенефициенти, кандидати и партньори

За целите на настоящите указания се използват следните определения:

Бенефициент е лице, което може да получи БФП по ПРР.

Кандидат с проектна идея е допустим бенефициент по ПРР, който подава проектна идея към съответната община.

Партньор в проектната идея е всяко лице, което изпълнява дейности по подготовката и реализацията на проектната идея, независимо дали разходва средства или не.

Въпреки че се насърчава, участието на партньори се допуска само, когато е ясно обвързано и обосновано със спецификата на дейностите, за които се иска финансиране по ПРР. В тази връзка в случай на партньорство във формуляра за кандидатстване е необходимо да се включи обосновка, която да докаже нуждата от участието на съответния партньор, както и че проектната идея не би могла да постигне същите резултати без участието му.

ВАЖНО!!!

Партньор в проектна идея не може да бъде изпълнител на дейност, която участник в партньорството би могъл да възложи на външен изпълнител.

В случай на интегрирана проектна идея, предвидена за изпълнение в партньорство от един или повече допустими бенефициенти, следва да бъде определен **Водещ партньор**, като за целта партньорите подписват споразумение, в което разпределят отговорностите по изпълнение на проектната идея. Водещият партньор представлява партньорството като кандидат и подава проектната идея към съответната община, а в случай на одобрение на проектната идея представлява партньорството пред УО на ПРР в рамките на процедурата за оценка на проектното предложение. За водещ партньор би следвало да се определи партньорът, с най-голям опит при подготовката и изпълнението на проекти финансирани с европейски средства или партньорът, за когото е предвидено да получи най-голям размер БФП.

По настоящата процедура Кандидатът може да участва самостоятелно или в партньорство. В реализацията на една проектна идея не могат да участват повече от 5 партньора (кандидат/водещ партньор и 4 партньора).

Допустими бенефициенти по конкретни мерки с финансиране от ПРР, са организации/институции, които могат да възложат изпълнението на съответните мерки съгласно действащата нормативна уредба. В зависимост от конкретните мерки такива могат да бъдат:

- Държавни органи;
- Областни администрации;
- Общински власти на всички градски и селски общини в съответствие с териториалния обхват на допустимите дейности;
- Представители на гражданското общество (неправителствени организации, организации на работодатели и на синдикати, фондации);
- Представители на бизнеса (предприятията);
- Научна и академична общност, вкл. училища и висши учебни заведения;
- Сдружения на собственици на сгради в режим на етажна собственост;

- Лечебни заведения, държавна или общинска собственост, само в партньорство съответно с Министерството на здравеопазването (в случай на държавна собственост) или общината (в случай на общинска собственост);
- Културни институти;
- Други организации от публичния сектор.

ВАЖНО!!!

По отношение на инвестициите в жилищни сгради допустими кандидати и партньори на Фаза 1 са както собствениците/сдруженията на собственици в сградите, така и самите общини (самостоятелно). Същевременно на Фаза 2 конкретен бенефициент ще бъде общината и тя ще подава проектните предложения с мерки за енергийна ефективност на жилищни сгради, включително за самостоятелно подадени от собствениците проектни идеи, одобрени за финансиране.

На Фаза 1 общините могат да кандидатстват и самостоятелно с намерение за финансиране на мерки за енергийна ефективност на едно- и многофамилни жилищни сгради, като не е задължително да се посочват конкретните сгради – те могат да бъдат подбрани и на по-късен етап (на Фаза 2, преди подаване на детайлни проектни предложения). В този случай на Фаза 1 – се включва описание на дейностите, бюджета и конкретните територии (квартали/улици), където се предвижда да се реализират мерките (според приоритетите на общината). Конкретните обекти на интервенция могат да бъдат подбрани и подадени и на по-късен етап.

Общините имат право да включат в проектните си идеи и многофамилни жилищни сгради, включени в резервния списък по процедура BG-RRP-4.023 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – Етап I“, като имат предвид, че за такива сгради също ще важи изискването за осигуряване на 5% собствен принос (вкл. покрит със средства от финансов инструмент).

9. Допустими дейности и специфични изисквания по тях

Дейностите по-долу са разпределени по групи с цел по-лесното им систематизиране и задаване на по-конкретни изисквания. Същото групиране не е необходимо за целите на подготовката на съответната проектна идея, нито ще бъде задължително на етапа на кандидатстване с проектни предложения. Дейностите могат да бъдат групирани в рамките на една и съща проектна идея и в съответствие с приложимите области (кодове) на интервенция за всяка от групите, представени в Приложение Б7 „Приложими области на интервенция и индикатори за допустимите мерки по ПРР“.

Група мерки по програмата	Допустими дейности и специфики	Демаркация с мерки, подпомагани от НПВУ и други програми/инструменти
<p>Инфраструктурни мерки за насърчаване на икономическата активност</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Инфраструктура за бизнес и предприемачество (вкл. сгради); • Бизнес и индустриални паркове; • Инфраструктура за иновации и развитие на МСП. <p>ВАЖНО! На територията на индустриалните паркове тези мерки ще изискват значителен размер собствен принос и по тази причина ще се финансират основно чрез комбинация от БФП с финансови инструменти в рамките на една операция и за тях ще важат правилата на финансовите инструменти. В този случай размерът на БФП ще бъде определен от субекта, изпълняващ финансовия инструмент след одобрение на проектните идеи. С цел развитието на функционални зони ще бъдат допустими инвестициите в индустриални паркове и на територията на съседни селски общини (като част от интегрирани проектни идеи на заинтересовани страни на територията на големите градски общини). Проектите за развитие на индустриални паркове са операции от стратегическо значение за ПРР и проектните идеи за такива проекти ще бъдат насърчавани чрез присъждането на допълнителни точки при приоритизацията.</p>	<p>По същество на територията на парковете по НПВУ и ПРР ще се подкрепят еднородни дейности (техническа инфраструктура, сгради и зарядни станции), но инвестициите по ПРР могат да включват и всички други видове мерки, допустими за финансиране по програмата – жилища, детски градини и училища, обществен транспорт за осигуряване на свързаност в зависимост от местните нужди. За паркове и зони, които не се подкрепят от НПВУ, ПРР ще инвестира, както и (вкл.) в улици, електричество, вода и канализация (тези инвестиции ще бъдат подкрепени по области (кодове) за интервенция 168 „Физическо възстановяване и сигурност на обществени пространства“ и 073 „Рехабилитация на промишлени обекти и замърсена земя“).</p>

		<p>Демаркацията ще се осигури на проектен принцип – мерки подкрепени по НПВУ няма да могат да получат финансиране по ПРР.</p>
<p>Енергийна ефективност</p>	<p>Мерки за енергийна ефективност и устойчиво обновяване на многофамилни и еднофамилни жилищни и обществени⁵ сгради, вкл. студентски и ученически общежития</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кампании за повишаване на осведомеността и всички видове мерки за ЕЕ в сградите, вкл. конструктивно (и сеизмично) укрепване; • Системи за отопление и климатизация; • Интегрирани инсталации за възобновяема енергия на място; • Оборудване за зареждане на електромобили; • Цифровизация на сградите; • Зелена инфраструктура и др. <p>Дейностите ще бъдат изпълнявани в съответствие с Дългосрочната стратегия за саниране на сградния фонд в Р. България с хоризонт до 2050 г. Дейностите трябва да водят до постигане най-малко клас на енергопотребление „В“ на сградата и най-малко 30% намаляване на преките и непреките емисии на парникови газове в сравнение с предварителните емисии.</p> <p><u>Мерките, свързани с обновяване на сграден фонд, задължително трябва да се изпълняват интегрирано с мерки за зелена градска инфраструктура (област на интервенция 079),</u> включително с мерки за облагородяване на територии с неблагоприятни социално-икономически характеристики, вземащи под внимание нуждите на местните общности (Област на интервенция 168), когато е приложимо. Приоритет ще се дава на проекти, изпълнявани в съответствие с принципите и ценностите на Новия Европейски Баухаус (НЕБ – вж. Приложение Б8).</p> <p>ВАЖНО! Тези мерки ще се финансират чрез комбинация на БФП със собствен принос или финансов инструмент в рамките на две отделни операции, като собствениците на</p>	<p>Демаркацията между мерките по НПВУ и ПРР ще бъде осигурена на проектен принцип – мерки, подкрепени по НПВУ няма да получават подкрепа по ПРР. За разлика от мерките за подпомагане на възобновяеми енергийни източници по НПВУ, които се подкрепят самостоятелно, по ПРР ще се прилага интегриран подход: ВЕИ ще бъдат подпомагани като част от мерките за ЕЕ и могат да бъдат допълнени с други мерки в и около сградите като инфраструктура за зареждане от ВЕИ, цифровизация в сградите, зелена инфраструктура и т.н. Мерките за ЕЕ са подходящи за включване в интегрирани проектни идеи, които предвиждат инвестиции в различни сектори или се изпълняват в партньорство между общината и собствениците на сградите (например физически лица или сдружения на собствениците), включително и когато включват участието на местните общности в съответствие с принципите на НЕБ.</p>

⁵ „Обществена сграда“ е сграда, до която има свободен достъп на обществеността и която е на разположение за обществено ползване. За изчерпателен списък на обществените сгради вижте Класификатора за предназначението на сградите, съоръженията на техническата инфраструктура и на самостоятелните обекти в тях (Приложение 4 към чл. 16, ал. 3 от Наредба № РД-02-20-5 от 15 декември 2016 г. за съдържанието, създаването и поддържането на кадастралната карта и кадастралните регистри.

	<p>съответните обекти носят отговорност за осигуряването на средствата. Размерът на собствения принос (включително осигурен чрез финансов инструмент по ПРР) е 5%⁶ от допустимите разходи. За енергийно бедни домакинства ще се допуска 100% БФП на Фаза 2 след проверка от УО на ПРР.</p> <p>Допустимо е финансиране с комбинация от БФП и финансов инструмент в рамките на единична операция, като в този случай допустимият размер на БФП ще бъде определен от субекта, изпълняващ финансовия инструмент.</p> <p>Изискванията за собствен принос не се отнасят до частта от инвестициите, реализирани в рамките на области на интервенция 079 и 168.</p>	
<p>Устойчива мобилност, вкл. градска мобилност</p>	<p>Инвестиции в инфраструктура и оборудване за устойчива мобилност, вкл., но не само:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разработване/актуализация на План за устойчива градска мобилност (ПУГМ); • въвеждане на интелигентни транспортни системи и др. мерки за дигитализация на транспорта; • подмяна на подвижния състав на обществения транспорт с екологично чист; • зарядна инфраструктура за чисти превозни средства; • велосипедна и пешеходна мрежа; • транспортна инфраструктура, вкл. улици и съоръжения във връзка с развитието на интегрирана система за обществен транспорт (този вид мерки ще бъде финансиран чрез област на интервенция 168 „Физическо възстановяване и сигурност на обществени пространства“); • мерки за подобряване на достъпността и безопасността на транспорта; • подобряване на връзките между градски, междуградски автобусен, железопътен, въздушен, вътрешноводен и морски транспорт, като част от реализиране на интермодални превози и др. <p>Мерките ще бъдат финансирани само в съответствие с разработен ПУГМ, вкл. като част от ПИРО. Общините, които не разполагат с ПУГМ и възнамеряват да инвестират в мерки за устойчива градска мобилност, следва да предвидят разработването на ПУГМ като мярка в проектната идея, независимо от източника на финансиране.</p> <p>Дейностите, свързани с развитието на устойчивата мобилност следва да бъдат проектирани и изпълнявани при стриктно съобразяване и осигуряване на всички необходими мерки за безопасност на движението с фокус върху най-уязвимите участници – пешеходци и велосипедисти.</p>	<p>Демаркацията между НПВУ и ПРР ще се осигурява на проектна база – мерки получили подкрепа по НПВУ няма да бъдат финансирани по ПРР.</p>

⁶ Съгласно препоръките в Предварителната оценка на финансовите инструменти по ПРР.

	<p>Проектите за развитие на устойчива градска мобилност са операции от стратегическо значение за ПРР и проектните идеи за такива проекти ще бъдат насърчавани чрез присъждането на допълнителни точки при приоритизацията с цел развитието на функционални зони и регионални връзки от гледна точка на трудова мобилност, включително чрез развитие на междуселищния обществен транспорт. Инвестициите в съседни селски общини са допустими за подкрепа при обоснована необходимост и доказан интегриран ефект.</p>	
<p>Пътна инфраструктура, функционални връзки и пътна безопасност</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Подобряване на функционалните връзки между териториите чрез инвестиции в пътища от I, II и III клас от републиканската пътна мрежа (съгласно чл. 3 от Закона за пътищата) на територията на 10-те градски общини извън TEN-T мрежата; • Инвестиции в местни общински пътища на територията на 10-те градски общини при солидна обосновка, демонстрираща подобряване на свързаността между териториите, създаване на функционални връзки и доказана необходимост от постигане на целите за социално включване и икономическо развитие; • Обособяване на ленти за велосипеден транспорт; • Мерки за цифровизация на транспорта по пътната мрежа с цел намаляване на емисиите на парникови газове; • Всички видове мерки за пътна безопасност, ИТС, превенция и повишаване на осведомеността и др.; • Развитие на инфраструктура за алтернативни горива по новоизградените или модернизирани пътища. <p>Инвестициите в пътна инфраструктура трябва да са свързани с подобряване на достъпа на населените места на територията на общините до TEN-T мрежата или да са обвързани с инвестиции за устойчива градска мобилност за развитие на маршрутната мрежа на градския (вкл. междуселищния) транспорт.</p> <p>Инвестициите в пътна инфраструктура задължително трябва да включват мерки за развитие на велосипедния транспорт, когато такива са предвидени в ПИРО, ИТСР или в Националния велосипеден план.</p> <p>В случай на инвестиции в четвъртокласни пътища мерките следва да допринасят за подобряване на свързаността между териториите, създаване на функционални връзки и постигане на целите за социално включване и икономическо развитие. На Фаза 2 УО на ПРР също ще изиска такава обосновка и ако установи, че тя не е солидна (не е подкрепена с факти или не са налице доказателства за направените твърдения), може да отхвърли проектното предложение.</p>	<p>За пътна инфраструктура се осъществява демаркация с подпомагането по Програма „Транспортна свързаност“: ПТС подпомага само пътища от TEN-T мрежата и извън границите на населените места, а ПРР подпомага мерки извън TEN-T мрежата и на територията на населените места.</p> <p>Демаркация на териториален принцип се осъществява и със Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони (СПЗРСР): ПРР интервенира в общински пътища само на територията на градските общини, а СПЗРСР – на територията на селски общини.</p>

	<p>Мерките за пътна безопасност трябва да бъдат изпълнявани в съответствие с европейската и национална стратегическа рамка в сектора, а именно Работен документ на службите на Комисията „Политическата рамка на ЕС за пътна безопасност 2021-2030 – Следващи стъпки към „Визия нула“, както и Националната стратегия за безопасност на движението по пътищата в Република България за периода 2021 – 2030 г. и Плана за действие 2021 – 2023 г.</p> <p>С цел развитие на функционални зони и засилване на функционалните връзки между градските и селските територии инвестициите в републиканска пътна инфраструктура са допустими за финансиране и на територията на съседни селски общини.</p> <p>ВАЖНО! Допустими за финансиране са само пътни отсечки в съответствие с картата на нуждите в сектора (вж. т. 12. „Задължителни изисквания към проектните идеи и дейностите, включени в тях“). Съответствие с картата няма да се изисква за общински пътища или за участъци от републикански пътища в рамките на населените места, които се обновяват самостоятелно като част от улици и съоръжения във връзка с развитието на <u>интегрирана система за обществен транспорт</u>, а не са част от цялостна инвестиция за подобряване на съответния републикански път.</p>	
<p>Зелена градска инфраструктура и сигурност в обществени пространства</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изграждане на обществени зони за отдих и зелени площи, вкл. физически елементи на градската среда и зелена инфраструктура за сгради и междублокови пространства; • Мерки за повишаване на сигурността, вкл. пътна безопасност и подобряване на готовността на институциите да реагират в случай на инциденти; • Обновяване на квартали/специфични територии с неблагоприятни социално-икономически характеристики, при спазване на принципа за несегрегация. 	<p>Мерки за градска инфраструктура се подкрепят по ПРР само на територията на градските общини. Селските общини получават подпомагане в рамките на СПРЗСР.</p> <p>Демаркацията с ПОС по отношение на мерките за зелена инфраструктура се осигурява на ниво проект.</p>
<p>Образователна инфраструктура</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Образователна инфраструктура и оборудване (вкл. училищни автобуси) за предучилищно, училищно и висше образование, вкл. ученически общежития, както и детски ясли и градини при спазване на принципите за несегрегация <p>Инвестициите в обекти от предучилищното и училищното образование следва да отговарят на изискванията, регламентирани в националното законодателство и да включват определен набор от мерки, препоръчани от МОН(като</p>	<p>В рамките на ПРР ще се подкрепят инвестиции в образователна инфраструктура, които не са получили подкрепа от НПВУ. За разлика от НПВУ ПРР ще финансира доставката на училищни автобуси и няма да подкрепя инвестиции в STEM.</p>

	<p>спортни площадки, площадки за игри или за безопасност на движението, дидактически материали, уреди за пречистване на въздуха и др.). Ще се финансират само проекти, в които инфраструктурните инвестиции са съпътствани от подходящи „меки“ мерки, вкл. с финансиране от ЕСФ+ (Програма „Образование“), като приоритет ще се дава на проекти в подкрепа на уязвими групи. Няма да се подкрепят инвестиции в STEM оборудване.</p> <p>ВАЖНО! Допустими за финансиране са само мерки в съответствие с картите на нуждите в сектора (вж. т. 12. „Задължителни изисквания към проектните идеи и дейностите, включени в тях“). За нова образователна инфраструктура няма да се търси съответствие с картите.</p> <p>ВАЖНО! В случай на бенефициенти от частния сектор, тези мерки ще се финансират само чрез финансов инструмент или комбинация от БФП и финансов инструмент в рамките на единична операция. Публични субекти също могат да предвидят тези мерки за финансиране с финансов инструмент или комбинация от БФП и финансов инструмент в рамките на единична операция. Допустимият размер на БФП ще бъде определен от субекта, изпълняващ финансовия инструмент, след одобрение на проектните идеи.</p>	<p>Нови обекти на образователната инфраструктура ще бъдат финансирани само в рамките на ПРР. За тях на Фаза 2 (оценка на проектни предложения) ще бъде необходимо одобрение от Министерство на образованието и науката, което потвърждава, че изграждането на обектите е в съответствие с националните приоритети и че след изграждането им ще бъде осигурено тяхното функциониране.</p>
<p>Здравна инфраструктура</p>	<p>Инфраструктура и оборудване за предоставяне на здравни, интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подпомагане на общопрактикуващи лекари (индивидуални и групови практики) с фокус върху отдалечените и труднодостъпни места; • Мобилни кабинети в подкрепа на провеждане на информационни кампании и профилактика (за мобилни кабинети могат да кандидатстват само здравни заведения или регионални здравни инспекции); • Обновяване на медицинската апаратура в болниците, свързана с диагностиката на сърдечно-съдови и онкологични заболявания; • Ново строителство на общинска здравна инфраструктура при солидна обосновка за необходимостта от допълнителен капацитет и в съответствие с картата на здравните услуги. 	<p>ПРР ще допълва инвестициите в здравна инфраструктура по НПВУ чрез подкрепа за инвестиции, които не са предвидени за финансиране по НПВУ. Докато НПВУ ще подкрепя болничната помощ, ПРР ще се фокусира върху превенцията и профилактиката чрез предоставяне на оборудване на общопрактикуващите лекари (индивидуални и групови практики) с фокус върху отдалечени и труднодостъпни места и мобилни кабинети. Докато НПВУ ще подкрепя</p>

<p>Социална инфраструктура</p>	<p>ВАЖНО!</p> <p>За инвестициите в социална инфраструктура на ниво програма е поет ангажимент за ограничен брой допустими обекти за цялата територия на страната. В тази връзка УО на ПРР ще следи за достигането на този брой и може да откаже финансиране на проектни идеи, които ще доведат до надвишаване на допустимия брой обекти и потребители. Допустимият брой обекти и потребители (общо за Приоритет 1 и Приоритет 2 на ПРР) е посочен за всеки вид услуга по-долу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изграждане и оборудване на нови социални услуги в общността за резидентна грижа за лица над трудоспособна възраст (без увреждания и с възможност за самообслужване) - част от реформата в Дългосрочната грижа – до 19 броя обекти с до 765 потребители (цифрите са на ниво програма); • Нови интегрирани здравно-социални услуги в общността за резидентна грижа за възрастни хора с трайни увреждания, нуждаещи се от постоянни медицински грижи и възрастни хора, които не могат да се обслужват сами и се нуждаят от постоянни медицински грижи - част от реформата в Дългосрочната грижа – до 54 броя обекти с до 810 потребители (цифрите са на ниво програма); • Нови социални услуги в общността за спешно настаняване и осигуряване на подслон за лица в кризисна ситуация (временно настаняване за бездомни лица и семейства, и временно настаняване в безопасна среда за лица в кризисна ситуация и жертви на домашно насилие, жертви на трафик или непридружени деца) – до 22 броя обекти с до 190 потребители (цифрите са на ниво програма); • Базирани в общността центрове за ранно детско развитие за подкрепа на деца и техните родители и семейства (предоставящи основно дейности за консултиране, обучение и терапия, както и работа в общността, застъпничество и посредничество) – до 30 броя обекти за до 1 000 деца и техните родители (цифрите са на ниво програма). <p>Подкрепата за инвестиции в социална инфраструктура е обвързана със задължение за изпълнение на мерки за социално включване, вкл. по Програма „Развитие на човешките ресурси“. Ще се насърчават гъвкави решения за предоставяне на услуги в общността.</p> <p>ВАЖНО!</p> <p>Допустими за финансиране са само мерки в съответствие с картите на нуждите в съответния сектор (вж. т. 12. „Задължителни изисквания към проектните идеи и дейностите, включени в тях“).</p>	<p>центрове за лечение на мозъчно-съдови заболявания, ПРР ще инвестира в диагностика на сърдечно-съдови и онкологични заболявания.</p> <p>Диагностичната функция на болниците е част от здравната превенция и като такава ще бъде подпомогната от ПРР по отношение на сърдечно-съдови и онкологични заболявания, т.е. ПРР ще подпомогне модернизацията на диагностичната апаратура и модернизацията на съответните помещения, свързани с ранна диагностика и превенция на социално -важни заболявания (сърдечно-съдови и онкологични). Модернизацията на болничната база по НПВУ е тясно свързана с лечебната функция на болниците, а не с профилактичната.</p> <p>Допълването и разграничаването на инвестициите в социални услуги се осигурява чрез картографирането на социалните услуги, извършвано от Министерството на труда и социалните услуги.</p> <p>Услугите, които ще се подкрепят по всеки от инструментите (НПВУ и ПРР), са включени отделно в картата.</p>
--------------------------------	---	---

	<p>ВАЖНО! В случай на бенефициенти от частния сектор, тези мерки ще се финансират само чрез финансов инструмент или комбинация от БФП и финансов инструмент в рамките на единична операция. Публични субекти също могат да предвидят тези мерки за финансиране с финансов инструмент или комбинация от БФП и финансов инструмент в рамките на единична операция. Допустимият размер на БФП ще бъде определен от субекта, изпълняващ финансовия инструмент, след одобрение на проектните идеи.</p>	
<p>Жилищно настаняване</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Осигуряване на модерно и достъпно жилищно настаняване, вкл. и на уязвими групи от населението и други групи в неравностойно положение, вкл. роми; • Подкрепа за прилагане на иновативни подходи за финансиране на жилищната политика в общините; • Насърчаване на архитектурния дизайн и изграждането на жилища, прилагащи принципи за устойчивост на околната среда, със специално внимание към смекчаването и адаптирането на изменението на климата. <p>Тези инвестиции ще се извършват само в несегрегирани квартали и ще следват принципа на несегрегация. Няма да се правят инвестиции в услуги/обекти за конкретни групи или в такива, които могат да поддържат или да доведат до сегрегация/изолация (като например в училища със специални нужди, в сегрегирани (ромски) училища или квартали и т.н.).</p> <p>Инвестициите за жилищно настаняване трябва да се комбинират с подходящи съпътстващи „меки“ мерки по линия на ЕСФ+ като развитие на общността, социална работа, посредничество, обучения, дейности, генериращи приходи (напр. създаване на социални предприятия, програми за микрокредитиране), антидискриминационни дейности и др., развитие на общността и улесняване на публични дебати за подготовка за процеса на включване, обучение на специалисти в областта на образованието, обучение за медиатори и ментори, по-добра връзка между родители и специалисти, извънкласни дейности, повишаване на осведомеността и обществени кампании, индивидуална подкрепа за ученици в неравностойно положение, включително роми (прехвърлени от сегрегирани към масови среди).</p> <p>Мерките, свързани с обновяване/изграждане на сграден фонд, трябва да се изпълняват интегрирано с мерки за зелена градска инфраструктура, включително с мерки за облагородяване на територии с неблагоприятни социално-икономически</p>	<p>Неприложимо.</p>

	<p>характеристики, вземащи под внимание нуждите на местните общности. Приоритет ще се дава на проекти, изпълнявани в съответствие с принципите и ценностите на Новия Европейски Баухаус (Приложение Б8).</p>	
<p>Култура, спорт и туризъм</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Спорт - Инфраструктура и оборудване за масов спорт (Инфраструктура за масов спорт е спортна инфраструктура, която е предназначена за ползване от широката общественост и не се ограничава само до професионални спортисти и спортни клубове); • Култура - Съхранение и развитие на културното наследство: инфраструктура и оборудване за културни организации, обекти и сгради, вкл. за създаване на ключови регистри и дигитализация на културни ценности; разработване на планове за опазване и управление на обектите на недвижимото културно наследство; • Туризъм - Съхранение и развитие на природното наследство, вкл. инвестиции в инфраструктура за планински туризъм (напр. хижи и заслони); • Туризъм - Общодостъпна дребномащабна инфраструктура и меки мерки за насърчаване развитието на местни забележителности и атракции, включително популяризирането на устойчиви форми на туризъм: екотуризъм (отговорно пътуване до природни места без да се засяга дивата природа), селски туризъм (насърчаващ алтернативна заетост в селските райони), културен туризъм (развитие на културни забележителности и атракции опазващи културното наследство, както и активно изживяване и участие в културни прояви и творчески процеси), крайбрежен и морски туризъм (с внимание към околната среда и местните традиции, свързани с рибарството и аквакултурите). <p>Инвестициите в сектор туризъм следва да съответстват на целите на Пътя за преход в туризма: ускоряване на зеления и цифров преход и подобряване на устойчивостта на туристическата екосистема.</p> <p>Подкрепата за развитие на туризма е обвързана само с инфраструктурни инвестиции за развитие на културното и природното наследство.</p> <p>Под „общодостъпна дребномащабна инфраструктура“ се има предвид, инфраструктура на стойност до 3 млн. евро, обвързана с конкретен съществуващ обект на културното или природното наследство, която включва туристически пътеки и пътеки на здравето, пътеки за катерене, езда и колоездене, места за пикник, указателни табели, хижи и заслони, посетителски центрове за представяне и експониране на местното природно и културно</p>	<p>Спортна и културна инфраструктура на територията на селски общини няма да се финансира със средства от ПРР, тъй като попадат и в обхвата на допустимост на СПРЗСР. Предвид че СПРЗСР няма да финансира мерки, насочени към развитие на туризма, ПРР ще подкрепя мерки за развитие на природното наследство, меки мерки за развитие на туризма и дребномащабна туристическа инфраструктура на територията на цялата страна.</p>

	<p>наследство, както и обслужващи съоръжения (като малки магазин или заведение) и съпътстващата техническа инфраструктура в района на атракциите като ВиК, детски площадки, съоръжения за отдих и спорт, паркинги, зелени площи, тоалетни, осветление и ел. инсталация, малки съоръжения за събиране на отпадъци, комунални услуги и съоръжения, обслужващи туристическата атракция и посетителите, които са необходими за развитието на цялостен туристически продукт.</p> <p>ВАЖНО! Мерки в сектор култура, вкл. обекти на културното наследство са допустими за финансиране само в съответствие с картата на нуждите в сектора (вж. т. 12. „Задължителни изисквания към проектните идеи и дейностите, включени в тях“). В случай на бенефициенти от частния сектор, тези мерки ще се финансират само чрез финансов инструмент или комбинация от БФП и финансов инструмент в рамките на единична операция. Публични субекти също могат да предвидят тези мерки за финансиране с финансов инструмент или комбинация от БФП и финансов инструмент в рамките на единична операция. Допустимият размер на БФП ще бъде определен от субекта, изпълняващ финансовия инструмент, след одобрение на проектните идеи.</p>	
--	---	--

ВАЖНО!

Когато в рамките на обект от образователната, социалната, здравната и културната инфраструктура се изпълняват само дейности за енергийна ефективност, те се финансират като мерки за енергийна ефективност и устойчиво обновяване на жилищни и обществени сгради и **не се разглеждат като интервенции в отделните сектори.**

За да се приемат за интервенции в изброените сектори и да се финансират като инфраструктурни обекти в рамките на секторните мерки по ПРР, мерките за енергийна ефективност следва да бъдат част от проектна идея, насочена към развитие на съответните секторни услуги/обекти.

10. Допустими разходи

Допустими за финансиране са всички видове разходи, свързани с изпълнението на предвидените в одобрените проектни идеи допустими дейности, освен ако не е предвидено друго в приложимите правила по държавните помощи.

Разходите следва да бъдат извършени между 01.01.2021 г. и 31.12.2029 г.

УО на ПРР 2021-2027 може да прилага опростени варианти на разходите, предвидени в чл. 53 от Регламент (ЕС) № 2021/1060.

Недопустими за финансиране ще бъдат разходите за операции, които са били физически завършени или изцяло изпълнени преди подаването на детайлно проектно предложение за оценка от УО на ПРР, както и разходите, посочени в чл. 64 от Регламент (ЕС) № 2021/1060.

11. Приложими индикатори

Всяка проектна идея трябва да допринася към приложимите индикатори за съответните видове мерки, както е описано в Приложение Б7 „Приложими кодове на интервенция и индикатори за допустимите мерки по ПРР“.

Приносът към индикаторите на ниво проектно предложение ще бъде предмет на оценка от страна на УО на ПРР във Фаза 2 (оценка на проектни предложения). Методология за отчитане на приложимите индикатори е представена в Приложение Б10 „Методологическо описание на приложимите по ПРР 2021-2027 общи индикатори“.

12. Задължителни изисквания към проектните идеи и дейностите, включени в тях

Задължително изискване към всички проектни идеи е те да съответстват на целите и приоритетите на ПИРО на съответната община.

Дейностите, предвидени за финансиране по ПРР в секторите **пътна инфраструктура, образователна инфраструктура, здравеопазване, социална политика и култура**, следва да съответстват на картите на нуждите в сектора, изготвени от органите, отговорни за

съответните политики. Съответствие с картите няма да се изисква за общински пътища и за нова образователна инфраструктура.

Картите на нуждите за всеки от изброените сектори са, както следва:

Пътна инфраструктура:

Инвестиционна програма за изпълнение на условията за усвояване на средствата от европейските фондове за периода 2021 – 2027 г., Раздел IV „Инвестиции в коридорите на основната трансевропейска транспортна мрежа, в съответствие с релевантните работните планове на коридорите“, т. 5 Резултати от оценката на проектите в пътния сектор: Пътни отсечки, които осигуряват свързаност на регионите с основната мрежа - Приложение Б1.

Образователна инфраструктура:

В областта на училищното и предучилищното образование допустими за модернизация са обекти в областта на училищното и предучилищното образование в съответствие със списъците с класираните обекти, публикувани на адрес <https://www.mon.bg/bg/101095>, като се отчита демаркацията с инвестициите по Националния план за възстановяване и устойчивост.

В областта на висшето образование инвестициите следва да съответстват на приоритетите съгласно Рейтинговата система на висшите училища в България (<https://rsvu.mon.bg/rsvu4/#/>) и Националната карта на висшето образование (Приложение Б2).

Здравеопазване:

Национална карта на дългосрочните нужди от здравни услуги – Приложение Б3

Социална политика:

Предвид че Национална карта на социалните услуги все още е в процес на подготовка, мерките в областта на социалната инфраструктура и услуги ще бъдат проверявани за съответствие с Индикативната карта на социалните услуги в България, изготвена за целите на планирането на ресурсите по Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ) и Програмата за развитие на регионите, Програмата за развитие на човешките ресурси и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за новия програмен период 2023-2027 г. съгласно Приложение Б4.

Същевременно при подготовката на проектни идеи, които предвиждат инвестиции в социални услуги, съответните общини следва да се съобразят с актуалните анализи на нуждите от социални услуги в съответствие с чл. 37, ал. 1 от Наредбата за планиране на социалните услуги (НПСУ), като при подаване на проектната идея следва да се представи и Решение на общинския съвет за одобрение на предложението за планирането в общината на социалните услуги на общинско и областно ниво по чл. 41, ал. 1 от НПСУ.

ВАЖНО!

На етапа на оценка на конкретните проектни предложения (след одобрение на проектните идеи) УО на ПРР ще изисква по служебен път потвърждение от Агенцията за социално подпомагане, че предложеното от съответната община създаване на нова социална услуга съответства на държавната политика и предоставянето ѝ ще бъде обезпечено финансово.

Култура:

Списъци с обекти от сектора на културата, подадени официално от Министерството на културата – Приложение Б5.

ВАЖНО!

Обекти на пътната, здравната, образователната и културната инфраструктура, които не фигурират в цитираните по-горе карти, приложени към настоящите Указания, ще бъдат допустими за финансиране при условие, че за конкретния обект бъде предоставено писмо от съответния компетентен орган, с което се удостоверява, че:

1. Предвидените инвестиции в конкретния обект съответстват на националните приоритети в сектора.
2. Компетентният орган се ангажира да включи в картата съответния обект до подаването на проектно предложение на Фаза 2.

При подбора на проектни предложения на Фаза 2 съответствието с картите по сектори ще бъде проверявано от УО и ще бъде критерий за допустимост.

Отговорност на кандидатите е да се обърнат към съответния компетентен орган в случай на евентуална необходимост от актуализация на картите, както следва:

- За пътна инфраструктура – министъра на транспорта и съобщенията;
- За здравна инфраструктура – министъра на здравеопазването;
- За образователна инфраструктура – министъра на образованието и науката;
- За културна инфраструктура – министъра на културата.

Хоризонтално изискване към всички мерки и дейности по програмата е принос за осигуряването на равенство, социално включване и недискриминация.

Хоризонтално изискване към всички интервенции по програмата е осигуряването на достъпна среда за хората с увреждания.

Хоризонтално изискване за всички интервенции в сгради, независимо от групата допустими дейности или типа инфраструктура, е изпълнението на мерки за ЕЕ с цел постигане най-малко клас на енергопотребление „В“ на сградата и най-малко 30% намаляване на преките и непреките емисии на парникови газове в сравнение с предварителните емисии. Процентът на спестяванията и намаляването на генерираните емисии се изчислява от сертификата за енергийни характеристики на сградата, обект на интервенция.

Хоризонтално изискване за всички интервенции, свързани с обновяване/изграждане на сграден фонд, независимо от групата допустими дейности или типа инфраструктура, е изпълнението на мерки за зелена градска инфраструктура (и облагородяване на околното пространство), включително с мерки за облагородяване на територии с неблагоприятни социално-икономически характеристики, вземащи под внимание нуждите на местните общности, където е приложимо. Мерките за зелена градска инфраструктура се финансират чрез код на интервенция „079. Опазване на природата и биологичното разнообразие,

природно наследство и ресурси, зелена и синя инфраструктура“, а мерките за облагородяване на територии с неблагоприятни социално-икономически характеристики – по код „168. Физическо обновяване и сигурност на обществените пространства“.

12. а. Хоризонтални принципи

В проектните идеи, финансирани със средства от ПРР 2021-2027 г., следва да бъдат задължително отчетени и заложените в програмата хоризонтални принципи, както следва:

❖ Устойчиво развитие

Изпълнението на дейностите трябва да е съобразено с принципа за ненанасяне на значителни вреди по смисъла на Регламент (ЕС) 2020/852, като предвид тяхната същност се очаква същите да не оказват съществено негативно влияние върху околната среда. За инфраструктурните инвестиции с очаквана продължителност най-малко 5 години, следва да се осигури тяхната климатична устойчивост⁷. За допълнителна информация във връзка с осигуряването на съответствие с тези принципи вж. Известие на Комисията 2021/С 373/01 „Технически насоки за осигуряване на климатичната устойчивост на инфраструктурата през периода 2021-2027 година“.

В случай на ново строителство или обновяване на сграда, изпълнението на **всички необходими мерки за енергийна ефективност** ще бъде задължително изискване.

❖ Насърчаване на равенството между мъжете и жените и на недискриминацията. Достъпност за хората с увреждания.

Мерките, финансирани по ПРР, свързани с предоставянето на социални, здравни и образователни услуги, следва да се планират и изпълняват в съответствие с изискванията и ангажиментите на ниво програма, описани в **Приложение 5 към ПРР** „Допълнителна информация към поле „Действия за гарантиране на равенство, приобщаване и недискриминация“ (Уязвими групи)“ (вж. в т. 12 „Документи за информация“).

При изпълнението на дейностите следва да бъдат предвидени действия за **гарантиране на равенството, приобщаване и недискриминация** чрез: мерки за насърчаване на достъпа до качествено, приобщаващо и предотвратяващо всички форми на сегрегация образование на всички нива, жилищно настаняване, здравеопазване, социални и дългосрочни грижи, основни несегрегирани услуги за всички и по-специално за маргинализирани групи като роми, хора с мигрантски произход, хора с увреждания и други специални нужди, възрастни хора, бездомни и др.

Задължителна мярка за всички видове интервенции ще бъде осигуряването на **достъпна физическа среда** за хората с увреждания в съответствие с изискванията на националното законодателство и в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.

⁷ „постигане на климатична устойчивост“ означава процес за предотвратяване на податливостта на инфраструктурата на евентуални климатични последици в дългосрочен план, като същевременно се гарантира спазването на принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място, както и че равнището на емисии на парникови газове, произтичащи от проекта, е в съответствие с целта за неутралност по отношение на климата до 2050 г.

Мерките в социалната и здравната инфраструктура трябва да се основават на резултатите от **индивидуалните оценки на нуждите** и картирането на инфраструктурата и услугите. Индивидуалната оценка на потребностите ще включва възможностите, които са били предложени на засегнатите лица, и преглед на това, което те са избрали. Трябва да е ясно дали хората предпочитат варианти, които все още не съществуват, но за които са необходими инвестиции. В този случай трябва да се даде приоритет на тяхното реализиране. Инвестициите трябва да са в съответствие и да допринасят за стратегията за деинституционализация и политиките и правните рамки на ЕС за правата на човека: Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, включително Общ коментар 5 и заключителните бележки на Комитета на ООН по правата на хората с увреждания, Европейския стълб на социалните права и Стратегията за правата на хората с увреждания, при надлежно зачитане на принципите на равенство, свобода на избор, право на независим живот, достъпност и забрана на всички форми на сегрегация. **Никоя инвестиция не може да бъде стъпка назад в стратегията за деинституционализация или да допринесе за създаването на нови услуги, които не са напълно в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.**

При подготовката и изпълнението на интервенциите бенефициентите следва да се съобразят с поетите ангажименти по ПРР.

ВАЖНО!

Следвайки **принципа на партньорство**, независими организации в областта на основните права и правата на човека следва да участват в изпълнението, мониторинга и оценката на инвестициите в **социална инфраструктура**, за да се гарантира спазването на принципите на независим живот, несегрегация и недискриминация.

В тази връзка при подготовката и изпълнението на проектната идея кандидатите/партньорите следва да осигурят участието на такива организации с ангажимент да следят за спазването на изброените принципи. Участието на организациите може да бъде под формата на партньорство за изпълнение на конкретни дейности, издаване на положително становище/писмо за подкрепа на съответната дейност, участие в обществени обсъждания, други събития и др., по преценка на кандидата/партньорите в проектната идея.

При оценката на проектните предложения за инфраструктура за социални услуги, както и при мониторинга на изпълнението на проектите, УО на ПРР ще използва експертизата на такива организации, като бенефициентите ще трябва да се съобразят с техните препоръки (когато има отправени такива). УО на ПРР ще проследява за недопускане на едни и същи организации да участват в оценката и в мониторинга на едни и същи проектни предложения за социална инфраструктура по ПРР, с оглед недопускане на конфликт на интереси.

В случай на **мерки за устойчива градска мобилност**, които предвиждат доставка на превозни средства или интервенции по спирки и гари, ще се изисква да се вземат под внимание нуждите на хората с увреждания. Мерките за подпомагане на междуселищния транспорт и устойчивата мобилност в селските общини също прилагат принципите на

равнопоставеност и недискриминация, тъй като осигуряват достъп до градски услуги за населението на по-малките населени места.

Инфраструктурните мерки по ПРР, насочени към маргинализирани групи, в т.ч. роми, следва задължително да се съчетават с други видове интервенции, включително такива в областта на образованието, здравеопазването, социалното приобщаване и заетостта, като се осигури анти-сегрегационния характер на интервенциите.

В случай на интервенции, свързани с жилищно настаняване, десегрегационният характер на модела следва да бъде осигурен чрез подкрепа за жилища, чието физическо местонахождение осигурява пространствена интеграция на маргинализираните групи в обществото и не допринася за тяхната сегрегация, изолация и изключване, като не се допуска създаването на обособени територии. Физическото местонахождение на жилищата следва да осигурява техническа инфраструктура (комунална – вода, електричество, газ и други), достъп до социална, здравна и образователна инфраструктура (училища, детски ясли и градини, социални услуги, здравни заведения).

ВАЖНО!

За да се гарантира, че въздействието на интервенциите върху уязвимите групи от населението се измерва още по време на изпълнението на програмата и за да се улесни нейната оценка, УО на ПРР, съвместно с НСИ, ще разработи специфична методология за събиране на данни. При подготовката и изпълнението на конкретни проектни предложения, адресиращи уязвими групи от населението, бенефициентите ще трябва да поемат ангажимент за събирането и/или отчитането на данните в съответствие с въпросната методология.

При подаването на проектните идеи кандидатите и всички партньори, за които е предвидено да получат БФП по програмата, представят декларация за информирано съгласие по образец (Приложение А2), с която се съгласяват, че са запознати с изискванията за кандидатстване по настоящата процедура и че на Фаза 2 (оценка на проектни предложения) ще подадат проектно/и предложение/я в съответствие с одобрената проектна идея и ще предвидят в него/тях изпълнението на всички задължителни изисквания към дейностите, както и съответствие с хоризонталните принципи.

13. Приложимост на правилата за държавните помощи

Предоставянето на публичен ресурс, в това число БФП трябва да е съобразено с правилата за държавни помощи, като се отчита принципната недопустимост на държавните помощи и възможните хипотези на съвместимост, които предвиждат Договорът за функционирането на ЕС, регламентите и европейското законодателство в неговата цялост. Предоставянето на държавна/минимална помощ, която не отговаря на всички изисквания на приложимия режим по държавните/минималните помощи, представлява неправомерна държавна помощ/незаконосъобразна минимална помощ, което от своя страна е основание за нейното възстановяване от получателя на помощта.

Предвид, че с одобрението на проектни идеи не се предоставя финансиране, описаните тук правила по отношение на държавните помощи имат за цел само да запознаят кандидатите с условията, които биха били приложими за тях в случай на одобрение на проектните им

предложения на етапа на подбор от Управляващ орган на ПРР (на Фаза 2). За потенциалните бенефициенти е важно да знаят доколко евентуална бъдеща помощ за изпълнението на проектната идея може да представлява държавна или минимална помощ и какви ограничения или допълнителни изисквания ще бъдат наложени от това на етапа на оценка на проектните предложения.

В тази връзка в настоящия раздел са представени основните въпроси, на които би следвало да си отговори всеки от кандидатите, за да провери наличието на държавна помощ, както и най-общите изисквания на различните режими на държавна помощ.

Всеки от кандидатите следва да приложи описания по-долу тест за държавна помощ към всяка от мерките и дейностите, включени в проектната идея.

13.1. Тест за държавна помощ

Финансирането за дадена мярка/дейност би могло да представлява държавна помощ, ако са положителни отговорите на всеки един от следните въпроси:

1. Прехвърля ли се публичен ресурс към предприятие, т.е. използва ли се финансирането за изпълнение на „икономическа дейност“?

В случай на одобрение на проектно предложение в изпълнение на одобрената проектна идея ще бъде налице прехвърляне на публичен ресурс. В тази връзка е необходимо да се прецени дали конкретните мерки и дейности, които се предлагат за финансиране служат за изпълнението на икономическа дейност.

Икономическа дейност е всяка дейност по предлагане на стоки и услуги на пазара, както и всяка дейност, резултатите от която са предназначени за размяна на пазара, независимо дали от това се формира и разпределя печалба. За икономическа дейност се смята и предоставянето за ползване на материално и нематериално имущество и права. Достатъчно е дейността, за която се предоставя финансиране да бъде възможно да се осъществява възмездно, за да се определи тя като икономическа.

За целите на правилата по държавните помощи лицата, извършващи икономическа дейност се определят като **предприятия**. Предприятие по смисъла на правилата за държавните помощи може да бъде всякакъв субект, дори и такъв, който по принцип не извършва икономическа дейност. Правният статут на дадено лице съгласно националното право или генерирането на печалба е без значение - публичните органи, спортните клубове, асоциациите и неправителствените организации също могат да бъдат определени като предприятия в зависимост от това каква дейност извършват и има ли пазар за тази дейност.

За неикономически се смятат дейности като осъществяването на основните обществени /държавни или общински/ функции (сигурност, защита, полиция, митници, образование), ползването на инфраструктури, които не се експлоатират търговски и са с отворен достъп (обществени пътища, паркове, канали) и нелиберализирани дейности (за които няма отворен пазар) като например управлението на железопътната инфраструктура.

2. Предоставя ли се икономическо предимство (частен инвеститор би ли финансирал този проект)?

Предимство може да бъде директното плащане на държавни ресурси, безвъзмездна помощ или субсидия, както и непреки ползи, които влияят върху публичния бюджет, като например нисколихвени заеми, продажба на публична земя на стойност под пазарната, предоставяне на услуги безвъзмездно или под пазарната им стойност. Предимство е и предоставянето на

инфраструктура за целите на изпълнение на съответната икономическа дейност или обновяването на тази инфраструктура. Предимство представляват и спестените разходи, като например спестявания от разходи за поддръжка или електроенергия.

За анализа на наличието на държавна помощ при инфраструктурата се разглеждат 3 нива: собственик на инфраструктурата, концесионер или оператор на инфраструктурата и потребител. За всяко от трите нива е необходимо да се провери предоставя ли се предимство.

3. Селективна ли е помощта (кои са крайните получатели на предимството)?

Селективна е помощ, която се насочва изборително към определени видове бизнес, региони, типове компании (МСП), или определени сектори, но не към други. По отношение на селективността на помощта следва да се установи към кого е насочена помощта – например дали операторите или потребителите на инфраструктурата/услугите се избират чрез определени критерии или всеки има право да ги ползва. Селективност не е налице при общодостъпни инфраструктура и услуги, които се ползват безвъзмездно.

4. Помощта има ли ефект върху търговията между държавите членки на ЕС и променя ли конкуренцията?

По правило се приема, че конкретна мярка за помощ нарушава конкуренцията ако помощта се отпуска на предприятие, което оперира в либерализиран сектор, на който има или би могло да има конкуренция на вътрешния пазар на Европейския съюз. Съдът на ЕС в своята практика е постановил, че когато публичното финансиране засилва позицията на определено предприятие на пазара, в сравнение с позицията на други предприятия, които са негови конкуренти на вътрешния пазар на ЕС, е налице засягане на конкуренцията. Същевременно е възможно да се изключи ефект върху търговията, когато мерките имат чисто местно значение. Пример в това отношение са субекти, извършващи стопански дейности, които е малко вероятно да привлекат ползватели или посетители от сходни офери в други държави членки или които ще имат незначително влияние върху условията за трансграничните инвестиции или установяването.

За проверка на приложимостта на правилата по държавните помощи кандидатът попълва контролен лист по образец (Приложение А4) с отговори на въпросите по-горе за всяка от дейностите и всеки от партньорите (когато е налице партньорство). Когато са положителни отговорите на всеки от въпросите по-горе по отношение на някоя дейност в рамките на проектната идея, е възможно финансирането да представлява държавна помощ. В такъв случай във формуляра за кандидатстване се отбелязва за кой партньор или дейност в рамките на проектната идея тестът за държавна помощ е положителен.

При подготовката на условията за кандидатстване с проектни предложения УО на ПРР ще включи подробни изисквания във връзка с приложимите режими по държавните помощи и ще разработи схеми за помощ, когато е приложимо. Тези изисквания ще трябва да бъдат изпълнени от бенефициентите по съответните проектни предложения.

ВАЖНО!

Прилагането на правилата по държавните помощи може да наложи ограничения във вида на допустимите разходи, размера на помощта, която могат да получат бенефициентите

(интензитет на помощта), евентуален собствен принос от бенефициента, както и ограничения в обхвата на икономическите сектори, за които може да се отпусне помощ.

Несъответствие с изискванията във връзка с правилата по държавните помощи може да доведе до отхвърляне на проектното предложение на етапа на оценка от страна на УО.

13.2. Приложими режими на държавна/минимална помощ по ПРР

Индикативна информация за приложимите режими на помощ по ПРР е представена по-долу за всяка от допустимите групи дейности. Следва да се има предвид, че на база на одобрените проектни идеи ще бъде допълнително преценявано кои са най-подходящите режими на помощ и в тази връзка изброените по-долу разпоредби не са изчерпателни, а е възможно да се използват други приложими документи в областта на държавните помощи. Това ще бъде допълнително уточнено в Насоките за кандидатстване, които УО на ПРР ще разработи на Фаза 2.

Инфраструктурни мерки за насърчаване на икономическата активност

За обновяване или изграждане на публична инфраструктура с отворен достъп, подпомагането не представлява държавна помощ (режим „непомощ“). За всички останали мерки ще бъдат прилагани следните режими (ако спецификите на проектите го позволяват):

- ✓ Минимална помощ (помощ „de minimis“) в съответствие с Регламент (ЕС) № 2023/2831, съгласно който общият размер на помощта de minimis, предоставяна във всяка държава членка на едно предприятие, не надхвърля 300 000 EUR за период от три години.
- ✓ Помощи съгласно чл. 56 от Регламент (ЕС) № 651/2014.
- ✓ Други приложими режими на държавна помощ, по преценка на УО, в зависимост от характера на одобрените инвестиции.
- ✓ Други помощи в режим на групово освобождаване съгласно Регламент (ЕС) № 651/2014 по преценка на ФМФИБ.
- ✓ Според спецификата на мерките е възможно да бъде приложен и друг подход, като това ще бъде допълнително уточнено на база на одобрените проектни идеи, включващи инфраструктурни мерки за насърчаване на икономическата активност. Следва да се има предвид, че този тип мерки са най-подходящи за финансиране с финансов инструмент, включително като комбинирано финансиране (едновременно безвъзмездна помощ и заемни средства) в рамките на една операция.

Енергийна ефективност и устойчиво обновяване на жилищни и обществени сгради, вкл. студентски и ученически общежития

Мерките от тази група дейности ще представляват „непомощ“, когато сградите не се ползват за изпълнение на стопански дейности (такива са в общия случай мерки в жилищни сгради, ученически общежития и в публични сгради на общинската и държавната администрация). В противен случай възможните режими са:

- ✓ Минимална помощ (помощ „de minimis“) в съответствие с Регламент (ЕС) № 2023/2831, съгласно който общият размер на помощта de minimis, предоставяна във

всяка държава членка на едно предприятие, не надхвърля 300 000 EUR за период от три години.

- ✓ Помощи съгласно чл. 38а или чл. 39 от Регламент (ЕС) 2023/1315 на Комисията от 23 юни 2023 година за изменение на Регламент (ЕС) № 651/2014 за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора⁸. По чл. 38а допустимите разходи са инвестиционни разходи, необходими за постигане на по-високо равнище на енергийна ефективност като интензитетът на помощта не надхвърля 30% от допустимите разходи, когато инвестицията се състои в инсталирането или замяната на повече от един тип сградни компоненти, по смисъла на член 2, параграф 9 от Директива 2010/31/ЕС. Интензитетът може да се увеличи с 20 процентни пункта за помощи, предоставени на микро и малки предприятия, и с 10 процентни пункта за помощи, предоставени на средни предприятия, както и с 15 процентни пункта за инвестиции, осъществени в слаборазвитите региони, и 5 процентни пункта в ЮЗР.

Чл. 39 се отнася до подпомагането с финансови инструменти, като в този случай размерът на погасяването от страна на собствениците на сградата към фонда за енергийна ефективност или друг финансов посредник е не по-малък от номиналния размер на заема.

Предвид факта, че мерките за енергийна ефективност ще изискват осигуряване на собствен принос се очаква в преобладаващата си част те да бъдат финансирани като комбинация от безвъзмездна финансова помощ и финансов инструмент.

Устойчива мобилност, вкл. градска мобилност

В режим „непомощ“ попадат дейностите по изграждане на общодостъпна инфраструктура, като рехабилитация на улични мрежи, тротоари и пешеходни зони, велосипедни алеи, мостове, тунели и др., които няма да бъдат експлоатирани по икономически начин. Инфраструктурата се използва по неикономически начин, когато общината не реализира приходи от управлението или ползването ѝ, или ако реализира приходи от тази инфраструктура, те са в резултат на дейност, която е неделима и спомагателна спрямо неикономическата. Такива са например приходите от ползване на части от тротоари, алеи и пешеходни зони за търговска дейност или приходите от такси за паркиране на места/зони за паркиране по уличното платно, тротоарите и друга част от общата транспортна инфраструктура, чието основно предназначение не е за паркиране. Към тази група мерки спадат също дейностите по:

- разработване на планове за управление на трафика и внедряване на интелигентни транспортни системи, включително автоматизирани билетни системи;
- подобряване на достъпността на спирките на масовия градски транспорт и довеждащата до тях инфраструктура;
- обновяване на транспортна инфраструктура (включително трамвайни линии, гнездова и контактна мрежа, ако впоследствие те биват отдавани за ползване въз основа на

⁸ ОВ L 167 от 30.6.2023 г.

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2023.167.01.0001.01.BUL&toc=OJ%3AL%3A2023%3A167%3AFULL

открита, прозрачна, недискриминационна и безусловна процедура) с изключение на обслужващата инфраструктура - като депа и бази за ремонт, поддръжка и оборудване;

- осигуряване на системи за защита от шума;
- обновяване на общински автогари, които не генерират приходи, както и предгарови пространства общинска собственост или спирки на масовия градски транспорт.

Останалите дейности по тази група мерки, за които не може да бъде обоснован режим „непомощ“ ще бъдат прилагани разпоредбите на:

- ✓ Регламент (ЕО) 1370/2007 относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт.
- ✓ В случай на зарядна инфраструктура - чл. 36а от Регламент (ЕС) № 651/2014.
- ✓ В случай на превозни средства – чл. 36 и чл. 36б от Регламент (ЕС) № 651/2014.

Пътна инфраструктура, функционални връзки и пътна безопасност

Мерките от тази група дейности в общия случай не представляват държавна помощ.

Зелена градска инфраструктура и сигурност в обществени пространства

Мерките от тази група дейности в общия случай не представляват държавна помощ, защото се осъществяват върху обществената инфраструктура с отворен достъп. Когато инфраструктурата ще се експлоатира икономически, приложимите режими са:

- ✓ Минимална помощ (помощ „de minimis“) в съответствие с Регламент (ЕС) № 2023/2831.
- ✓ Мерки за инвестиционни помощи за местни инфраструктури в съответствие с чл. 56 на Регламент (ЕС) № 651/2014.

Образователна инфраструктура

За общинска и държавна образователна инфраструктура, вкл. ученически общежития, в общия случай може да бъде обоснован режим „непомощ“. В случай на икономическа експлоатация на инфраструктурата е възможно да се прилагат:

- ✓ Минимална помощ (помощ „de minimis“) в съответствие с Регламент (ЕС) № 2023/2831.
- ✓ Помощи съгласно чл. 14, чл. 17 или чл. 26 от Регламент (ЕС) № 651/2014.

Здравна инфраструктура

Ако не може да бъде обоснован режим „непомощ“ за тези мерки ще се прилага Решение на ЕК 2012/21/ЕС от 20 декември 2011 година относно прилагането на член 106, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз за държавната помощ под формата на компенсация за обществена услуга, предоставена на определени предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес. По преценка на УО може да бъдат

разработени и други схеми на държавна помощ, в зависимост от характера на одобрените инвестиции.

Социална инфраструктура

Мерките от тази група дейности в общия случай не представляват държавна помощ. Друга възможност е прилагане на Решението на ЕК за УОИИ (Решение на комисията от 20 декември 2011 година (Решението) относно прилагането на член 106, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз за държавната помощ под формата на компенсация за обществена услуга, предоставена на определени предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес.

Жилищно настаняване

Средствата за изграждане или обновяване на жилища на достъпни цени ще се предоставят като помощ за услуги от общ икономически интерес в съответствие с Решение на Комисията от 20 декември 2011 година относно прилагането на член 106, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз за държавната помощ под формата на компенсация за обществена услуга, предоставена на определени предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес (ОВ L 7 от 11.1.2012 г.).

Култура, спорт и туризъм

Когато подпомаганата инфраструктура е достъпна за обществеността безвъзмездно, не е на лице държавна помощ.

Когато от посетителите на културна институция или от участниците в културна дейност или дейност за опазване на културното или историческо наследство, в това число опазване на природата, открита за широката общественост, се изисква да плащат някаква сума, която покрива само една малка част от реалните разходи, не променя нестопанското естество на тази дейност, тъй като платената сума не може да се счита за истинско възнаграждение за предоставената услуга. Подпомагането на такива дейности също попада в режим „непомощ“. Незаменяеми дейности по опазване на културното или историческо наследство като, например, съхраняването на обществени архиви, съдържащи уникални документи също отговарят на критериите за нестопанско естество. С оглед на посоченото, подпомагането на читалища и обществени библиотеки попада извън обхвата на правилата по държавните помощи.

За инфраструктури от тази група дейности, за които може да се обоснове чисто местно значение и които е малко вероятно да привлекат ползватели или посетители от сходни оферти в други държави членки, подпомагането също няма да представлява държавна помощ.

За всички останали случаи, за които не може да се обоснове липса на държавна помощ, ще се прилага един от следните режими:

- ✓ Минимална помощ (помощ „de minimis“) в съответствие с Регламент (ЕС) № 2023/2831.

- ✓ Помощи съгласно чл. 53 (за културна инфраструктура), чл. 55 (за спортна и туристическа инфраструктура или чл. 56 (за местни инфраструктури) от Регламент (ЕС) № 651/2014.

14. Минимален и максимален срок за изпълнение на дейностите

Продължителността на дейностите, включени в проектните идеи, не следва да надвишава 36 месеца.

15. Критерии и методика за приоритизация

Подборът на проектни идеи по настоящата процедура ще се осъществява от звената и комитетите за подбор съгласно критериите и методиката, описани по-долу. Подробна информация за начина на оценка на всеки критерий е представена в Приложение Б6 „Методика за подбор и приоритизация“.

Критерии за административно съответствие и допустимост

№	<i>КРИТЕРИЙ ЗА АДМИНИСТРАТИВНО СЪОТВЕТСТВИЕ И ДОПУСТИМОСТ</i>
1.	Формулярът за кандидатстване и приложението към него са подадени съгласно образците в изискуемия формат.
2.	Всички раздели и полета на формуляра за кандидатстване са попълнени съгласно указанията за попълването им.
3.	Формулярът е подписан с квалифициран електронен подпис (КЕП) от представляващия кандидата или оправомощено/упълномощено за целите на подаване на проектната идея лице.
4.	Приложен е документ за оправомощаване/упълномощаване за подаване на проектната идея (ако е приложимо).
5.	Представени са всички документи от кандидата и партньора (ако е приложимо), които се изискват за целите на кандидатстването, описани в настоящите указания, като документите, за които е указано са подписани и приложени в изискуемия формат.
6.	Кандидатът и партньорите, за които е предвидено да получат финансиране по ПРР са допустими съгласно Указанията.
7.	Общият размер на БФП за проектната идея съответства на минималния и на максималния праг на финансиране, съгласно Указанията.

8.	Броят на партньорите е най-много 5 – кандидат/водец партньор и 4 партньора (приложимо в случай на партньорство).
9.	Участието на всички включени партньори в проектната идея е обосновано (приложимо само в случай на партньорство).
10.	В случай на мерки от различни сектори е обоснован интегриран ефект на мерките.
11.	Проектната идея съответства на целите и приоритетите на ПИРО на съответната община.
12.	Дейностите в обхвата на проектната идея са в съответствие с допустимите дейности съгласно настоящите указания.
13.	Продължителността на изпълнение на проектната идея съответства на максималната продължителност, съгласно раздел 14.
14.	Инвестициите в обектите на интервенция, включени в проектната идея, съответстват на националните стратегии и картиране на нуждите от държавните институции, отговорни за разработването на тези политики (приложимо само за сектори пътна инфраструктура, образователна инфраструктура, здравна инфраструктура, социална политика и култура) <i>или</i> за конкретния обект е предоставено писмо от съответния компетентен орган, с което се удостоверява че: <ol style="list-style-type: none">1. Предвидените инвестиции в конкретния обект съответстват на националните приоритети в сектора.2. Компетентният орган се ангажира да включи в картата съответния обект до подаването на проектно предложение на Фаза 2.
15.	Всяка дейност, предвидена за финансиране със средства от ПРР е обвързана със съответните приложими индикатори или за мярката няма приложим индикатор съгласно Приложение Б7.
16.	Посочен е броят на населението, което ще бъде облагодетелствано от изпълнението на мерките в рамките на проектната идея.
17.	В случай на мерки, насочени към развитието на устойчива градска мобилност, мерките са в съответствие с Плана за устойчива градска мобилност на съответната община или е предвидено разработването на План за устойчива градска мобилност в рамките на проектната идея.
18.	В случай на предвидени инвестиции в транспортна инфраструктура и съоръжения за движение на моторни превозни средства в рамките на мерките за развитие на устойчивата градска мобилност, инвестициите са обосновани с развитието на интегрираната система на обществения транспорт, и по-специално – обособяване на отделни ленти за движение на линиите на градския транспорт или разкриване на нови маршрутни линии в съответствие с ПУГМ на общината.
19.	В случай на интервенции в сгради е предвидено изпълнението на мерки за зелена градска среда.
20.	Дейностите не попадат в обхвата на правилата по държавните помощи или когато попадат изрично са посочени дейностите и партньорите, за които следва да бъде осигурено съответствие.

21.	Представена е обосновка, демонстрираща подобряване на свързаността между териториите, създаване на функционални връзки и е доказан принос на мерките за общинска пътна инфраструктура за постигане на целите за социално включване и икономическо развитие <i>(приложимо само в случай на инвестиции в общински пътища от IV клас)</i> .
22.	Инфраструктурните мерки са комбинирани с подходящи меки мерки <i>(приложимо само за проектни идеи, предвиждащи инвестиции по PPP в социална и/или в образователна⁹ инфраструктура)</i> .
23.	Предложената за създаване нова социална услуга е включена в одобреното от общинския съвет предложение за планирането в общината на социалните услуги на общинско и областно ниво по чл. 41, ал. 1 от Наредбата за планиране на социалните услуги <i>(приложимо само в случай на инвестиции в социална инфраструктура)</i> .
24.	Предвидено е участието на независима организация в областта на основните права и правата на човека при подготовката и изпълнението на проектната идея <i>(приложимо само в случай на инвестиции в социална инфраструктура)</i> .
25.	В случай на инвестиции в дребномащабна туристическа инфраструктура, съответната инфраструктура е с цел развитието на съществуващ обект на културното или природното наследство, като общата стойност на инвестициите в дребномащабна инфраструктура, свързана с конкретния обект не надвишава 3 млн. евро.

Общи критерии за приоритизация

КРИТЕРИЙ ЗА ПРИОРИТИЗАЦИЯ	Брой точки ¹⁰
<p>1. Проектната идея фигурира в ПИРО:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Всички обекти на интервенция/дейности в проектната идея фигурират в списъка с приоритетни проекти към Програмата за реализация на действащия ПИРО (Приложение 1А) – 20 т. или - Всички обекти на интервенция/дейности в проектната идея фигурират в списъците с мерки към Програмата за реализация на действащия ПИРО (Приложение 1 и Приложение 1А) – 15 т. или - Само част от обектите на интервенция/дейностите в проектната идея фигурират в списъка с приоритетни проекти към Програмата за реализация на действащия ПИРО (Приложение 1А), а останалата част не фигурират в списъците към Програмата за реализация – 10 т. или 	<p>макс. 20 т.</p>

⁹ Изискването не се прилага по отношение на инвестиции във висши учебни заведения.

¹⁰ В случай, че проектната идея не отговаря на заложените критерии за приоритизация, тя не получава точки по него.

<ul style="list-style-type: none"> - Само част от обектите на интервенция/дейностите в проектната идея фигурират в списъка с мерки към Програмата за реализация на действащия ПИРО (Приложение 1), а останалата част не фигурират в списъците към Програмата за реализация – 5 т. 	
<p>2. Проектната идея е за интегриран проект съгласно дефиницията в раздел 7 от Указанията</p>	20 т.
<p>3. Проектната идея има принос към целите за климата</p> <ul style="list-style-type: none"> - между 81 и 100% от бюджета на проектната идея има принос към целите за климата – 20 т. - между 61 и 80% от бюджета на проектната идея има принос към целите за климата – 15 т. - между 46 и 60% от бюджета на проектната идея има принос към целите за климата – 10 т. - между 30 и 45% от бюджета на проектната идея има принос към целите за климата – 5 т. - под 30% от бюджета на проектната идея има принос към целите за климата – 0 т. 	макс. 20 т.
<p>4. Проектната идея ще се реализира на най-нуждаещите се територии в общината (територии със специфични проблемни характеристики - зони със социални, икономически или екологични проблеми, идентифицирани в ПИРО на общината)</p> <ul style="list-style-type: none"> - между 71 и 100% от бюджета на проектната идея се реализира на територии със специфични проблемни характеристики – 20 т. - между 51 и 70% от бюджета на проектната идея се реализира на територии със специфични проблемни характеристики – 10 т. - между 30 и 50% от бюджета на проектната идея се реализира на територии със специфични проблемни характеристики – 5 т. - под 30% от бюджета на проектната идея се реализира на територии със специфични проблемни характеристики – 0 т. 	макс. 20 т.
<p>5. Проектната идея включва мерки за социално включване, здравеопазване и образование</p> <ul style="list-style-type: none"> - между 81 и 100% от бюджета на проектната идея е насочен към мерки за социално включване, здравеопазване и образование – 20 т. - между 61 и 80% от бюджета на проектната идея е насочен към мерки за социално включване, здравеопазване и образование – 15 т. - между 46 и 60% от бюджета на проектната идея е насочен към мерки за социално включване, здравеопазване и образование – 10 т. - между 30 и 45% от бюджета на проектната идея е насочен към мерки за социално включване, здравеопазване и образование – 5 т. - под 30% от бюджета на проектната идея е насочен към мерки за социално включване, здравеопазване и образование – 0 т. 	макс. 20 т.

6. Проектната идея предвижда реализацията на операция от стратегическо значение за ПРР	10
7. Проектната идея насърчава развитието на градско-селски връзки	10
8. Проектната идея се реализира на територията на приоритетна зона за въздействие, определена в ПИРО	10
9. Проектната идея адресира уязвими групи ¹¹	10
10. Проектната идея включва дейности, за които са предвидени подготовка и изпълнение на проектните предложения в съответствие с принципите на Новия Европейски Баухаус (устойчивост, естетика, принадлежност) и с основните тематични направления на инициативата (Приложение Б8), https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/ip_21_4626	10
11. Проектната идея включва мерки с пряк принос към изпълнението на приоритетните дейности от Плана за действие за изпълнението на СЕСДР (Приложение Б9)	10
Максимален брой точки	160

Специфични за общината критерии за приоритизация

Специфични критерии за Община Благоевград

КРИТЕРИЙ ЗА ПРИОРИТИЗАЦИЯ	Брой точки
1. Секторна насоченост на проектната идея	макс. 80 т.
1.1 Проектната идея предвижда мерки в повече от един сектор от допустимите сектори съгласно Указанията за кандидатстване, като един от секторите е икономика и икономическо развитие, пътна инфраструктура, туризъм, образование, зелена инфраструктура.	80
1.2 Проектната идея предвижда мерки в един от следните сектори: икономика и икономическо развитие, пътна инфраструктура, туризъм, образование, зелена инфраструктура.	70
1.3 Проектната идея предвижда мерки в един или повече от един сектор извън посочените в т. 1.2.	40
2. Степен на проектна готовност	макс. 50 т.

¹¹ Представители на уязвими групи: хора в неравностойно положение, вкл. с увреждания; деца под 18 г.; малцинства (в това число маргинализирани общности като роми); безработни и/или неактивни младежи; лица в риск от отпадане или отпаднали от системата на образованието; лица без завършени класове от началния и/или прогимназиалния етап; неграмотни или слабо грамотни лица; лица, търсеци или получили закрила.

2.1 Наличие на инвестиционен проект в работна фаза за изпълнение на всички обекти в проектната идея	50
2.2 Наличие на инвестиционен проект в идейна фаза за изпълнение на инфраструктурните мерки в проектната идея	30
2.3 Липса на проектна готовност	20
3. Зони за въздействие/ целеви територии/, в които попада проектната идея	макс. 30 т.
3.1 Проектната идея обхваща повече от една зона за въздействие от дефинираните зони в ПИРО	30
3.2 Проектната идея обхваща една зона за въздействие от дефинираните зони в ПИРО	20
Общ брой точки	160

Специфични критерии за Община Бургас

КРИТЕРИЙ ЗА ПРИОРИТИЗАЦИЯ	Брой точки
1. Секторен подход	макс. 90 т.
1.1 Проектната идея включва мерки за насърчаване на икономическата активност	10
1.2 Проектната идея включва мерки за образование или развитие на висшето образование	20
1.3 Проектната идея включва мерки за социално включване, здравеопазване	20
1.4 Проектната идея включва мерки за развитие на културното наследство и/или създаване на атрактивни, функционални и обществено достъпни пространства и комплексни туристически продукти	10
1.5 Проектната идея включва мерки за устойчива мобилност	10
1.6 Проектната идея включва мерки към целите за климата	20
2. Интегрирана проектна идея (проектната идея отговаря на условията за интегриран проект), за която са в сила едно или повече от следните обстоятелства:	макс. 20
2.1 Проектната идея се осъществява в партньорство от поне два вида заинтересовани страни: публичен орган ¹² , частен сектор и неправителствена организация	10

¹² За целите на настоящите Указания под публичен орган се разбират държавните и общински администрации, второстепенните разпоредители с бюджет, както и образователни, здравни, социални, културни и научноизследователски организации, които са под контрола и управлението на държавата или общините. Държавни и общински предприятия, които не влизат в обхвата на образователния, здравния, социалния, културния и научноизследователския сектор, се считат за частно-правни субекти.

2.2 Проектната идея се изпълнява на територията на повече от една община	10
2.3 За проектната идея не са в сила нито едно от посочените обстоятелства	0
3. Степен на проектна готовност	макс. 50 т.
3.1 За всички обекти в проектната идея е изготвен инвестиционен проект в пълна проектна готовност и има издадено разрешение за строеж	50
3.2 За проектната идея е изготвен само идеен проект/концепция	20
3.3 За проектната идея няма никаква проектна готовност	0
Общ брой точки	160

Специфични критерии за Община Варна

КРИТЕРИЙ ЗА ПРИОРИТИЗАЦИЯ	Брой точки
1. Проектната идея има принос към изпълнение на приоритетите на ПИРО	макс. 60 т.
1.1 Проектната идея има принос за изпълнението на един приоритет от ПИРО	20
1.2 Проектната идея има принос за изпълнението на два приоритета от ПИРО	40
1.3 Проектната идея има принос за изпълнението на три или повече приоритети от ПИРО	60
2. Целевата територия на проектната идея попада в следните идентифицирани в ПИРО зони за прилагане на интегриран подход (Зони за въздействие)	макс. 60
2.1 ЗВ2 – Зона за растеж „Синя икономика“	15
2.2 ЗВ6 – Многофункционална зона „Север“	15
2.3 ЗВ7 – Многофункционална зона „Юг“	15
2.4 ЗВ3 – Зона за благоустройство „Варна/градът в услуга на хората“	15
3. Брой на населението, към което са адресирани резултатите/ ползите от реализацията на инфраструктурните мерки от проектната идея	макс. 40 т.
3.1 Резултатите от реализацията на проектната идея ще облагодетелстват до 50 000 души	5
3.2 Резултатите от реализацията на проектната идея ще облагодетелстват от 50 001 до 100 000 жители	10
3.3 Резултатите от реализацията на проектната идея ще облагодетелстват от 100 001 до 200 000 жители	20
3.4 Резултатите от реализацията на проектната идея ще облагодетелстват от 200 001 до 300 000 жители	30

3.5 Резултатите от реализацията на проектната идея ще облагодетелстват над 300 001 жители	40
Общ брой точки	160

Специфични критерии за Община Велико Търново

КРИТЕРИЙ ЗА ПРИОРИТИЗАЦИЯ	Брой точки
1. Принос към изпълнението на ПИРО	макс. 40 т.
1.1 Проектната идея има принос към един от приоритетите на ПИРО	15
1.2 Проектната идея има принос към два от приоритетите на ПИРО	30
1.3 Проектната идея има принос към повече от два от приоритетите на ПИРО	40
2. Принос на интервенциите и мерките към различни сектори	макс. 60 т.
2.1 Проектната идея има принос към два различни сектора	20
2.2 Проектната идея има принос към три различни сектора	40
2.3 Проектната идея има принос към повече от три различни сектора	60
3. Принос на реализацията към благосъстоянието на конкретен брой жители на територията	макс. 60 т.
3.1 Реализацията на проектната идея допринася за благосъстоянието на до 10 000 жители на територията	10
3.2 Реализацията на проектната идея допринася за благосъстоянието на от 10 000 жители до 50 000 жители на територията	20
3.3 Реализацията на проектната идея допринася за благосъстоянието на над 50 000 жители на територията	40
3.4 Реализацията на проектната идея допринася за благосъстоянието на над 100 000 жители на територията, сред които представители на уязвими групи	60
Общ брой точки	160

Специфични критерии за Община Видин

КРИТЕРИЙ ЗА ПРИОРИТИЗАЦИЯ	Брой точки
1. Проектната идея адресира нуждите на повече от едно населено място в рамките на общината	50
2. Степен на проектна готовност за обекта/обектите включен/и в проектната идея	макс. 50 т.
2.1 Проектната идея ще се изпълнява чрез инженеринг	10

2.2 Наличие на технически/работен проект, придружен от подробна КСС и влязло в сила разрешение за строеж (за всички обекти в проектната идея) и/или становище на главния архитект с подробно описание на инвестиционното намерение, в случай че строежът на някой от обектите не се нуждае от издаване на разрешение за строеж, когато издаването му не се изисква съгласно Закона за устройство на територията	50
3. Брой на населението, което ще бъде облагодетелствано от изпълнението на мерките в рамките на проектната идея	макс. 60 т.
3.1 до 500 лица	20
3.2 от 501 лица до 1000 лица	30
3.3 от 1001 лица до 5000 лица	40
3.4 от 5001 лица до 10 000 лица	50
3.5 над 10 001 лица	60
Общ брой точки	160

Специфични критерии за Община Плевен

КРИТЕРИЙ ЗА ПРИОРИТИЗАЦИЯ	Брой точки
1. Секторен подход	макс 100 т.
1.1 Проектната идея включва принципите на Баухаус в градското развитие	20
1.2 Проектната идея включва мерки за образование или развитие на висшето образование	20
1.3 Проектната идея включва мерки за социално включване, здравеопазване	20
1.4 Проектната идея включва мерки за развитие на културно наследство и/или създаване на атрактивни, функционални и обществено достъпни пространства и комплексни туристически продукти	10
1.5 Проектната идея включва мерки за устойчива мобилност	10
1.6 Проектната идея включва мерки към целите на климата	20
2. Проектната идея допринася за осигуряване на териториална интегрираност чрез подобряване на комуникационните и функционални връзки между центъра на града и периферията му, както и между града и селата	20 т.
3. Степен на проектна готовност	макс. 40 т.
3.1 За всички обекти в проектната идея е изготвен инвестиционен проект в пълна проектна готовност и за тях има издадено разрешение за строеж	40
3.2 За проектната идея е изготвен само идеен проект/концепция	20

3.3 За проектната идея няма никаква проектна готовност	0
Общ брой точки	160

Специфични критерии за Община Пловдив

КРИТЕРИЙ ЗА ПРИОРИТИЗАЦИЯ	Брой точки
1. Гарантират ли дейностите териториално-интегрирания характер на проектната идея и адресират ли основните приоритети, заложиени в ПИРО, при съобразяване на следната секторна насоченост¹³:	макс. 120 т.
1.1 Проектната идея обхваща комбинация от няколко вида дейности, които са взаимосвързани, допълващи се, логично групирани и допринасят за трайното подобряване на устойчивата градска мобилност (т.е. при наличие на СМР, същите следва да се изпълняват ведно със съпътстващи дейности като авторски и строителен надзор и други сходни)	120
1.2 Проектната идея обхваща комбинация от няколко вида дейности, които са взаимосвързани, допълващи се, логично групирани и допринасят за трайното подобряване на зелената градска инфраструктура (т.е. при наличие на СМР, същите следва да се изпълняват ведно със съпътстващи дейности като авторски и строителен надзор и други сходни)	100
1.3 Проектната идея обхваща комбинация от няколко вида дейности, които са взаимосвързани, допълващи се, логично групирани и допринасят за подобряване на градската среда с осигурен достъп до и пространствена свързаност и пътна безопасност (т.е. при наличие на СМР, същите следва да се изпълняват ведно със съпътстващи дейности като авторски и строителен надзор и други сходни)	80
1.4 Проектната идея обхваща комбинация от няколко вида дейности, които са взаимосвързани, допълващи се, логично групирани и допринасят за обновяването и модернизирването на материалната база на образователната инфраструктура (т.е. при наличие на СМР, същите следва да се изпълняват ведно със съпътстващи дейности като авторски и строителен надзор и други сходни)	60
1.5 Проектната идея обхваща комбинация от няколко вида дейности, които са взаимосвързани, допълващи се, логично групирани и допринасят за обновяване и модернизация на социалната, здравната и/или спортната инфраструктура (т.е. при наличие на СМР, същите следва да се изпълняват ведно със съпътстващи дейности като авторски и строителен надзор и други сходни)	40
1.6 Проектната идея обхваща комбинация от няколко вида дейности, които са взаимосвързани, допълващи се, логично групирани и допринасят за	20

¹³ При проектни идеи, комбинация от няколко сектора, съгласно посоченото в т. 1.1 до т.1.6., се прилага присъждане на относимите точки, отговарящи на сектора с по-голям бюджетен дял в рамките на проектната идея.

подобряване на социалното включване и жилищното настаняване (т.е. при наличие на СМР, същите следва да се изпълняват ведно със съпътстващи дейности като авторски и строителен надзор и други сходни)	
2. Брой лица, засегнати от реализацията на проектната идея	макс. 40 т.
2.1 Проектната идея засяга население от над 20 000 души	40
2.2 Проектната идея засяга население от 10 000 души до 20 000 души	20
2.3 Проектната идея засяга население до 10 000 души	10
Общ брой точки	160

Специфични критерии за Община Стара Загора

КРИТЕРИЙ ЗА ПРИОРИТИЗАЦИЯ	Брой точки
1. Секторен подход	макс. 100 т.
1.1 Изграждане на местна нисковъглеродна икономика и преход към кръгова икономика	20
1.2 Преход към чиста енергия, понижаване потреблението на енергия и вредни емисии	20
1.3 Адаптация към климатичните промени и преход към климатичен неутралитет	20
1.4 Проектната идея включва мерки за развитие на културното наследство и/или създаване на атрактивни, функционални и обществено достъпни пространства и комплексни туристически продукти	20
1.5 Въвеждане на принципите на Новия Европейски Баухаус в градското развитие	20
2. Осигуряване на териториална интегрираност на общината чрез подобряване на комуникационните и функционални връзки между централна градска част и периферните зони на града, както и между града и селата	30
3. Подобряване и опазване на околната среда в община Стара Загора чрез възстановяване и надграждане на зелената инфраструктура	30
Общ брой точки	160

Специфични критерии за Столична община

КРИТЕРИЙ ЗА ПРИОРИТИЗАЦИЯ	Брой точки
----------------------------------	-------------------

1. Проектната идея се реализира на територията на приоритетна зона за въздействие, определена в ПИРО. Степен на нужда от намеса съгласно специфичната за проекта Зона за въздействие:	макс. 60 т.
1.1 Не е определена като зона с нужда от намеса по специфична цел	0
1.2 Определена зона с умерена нужда от намеса по специфична цел	30
1.3 Определена за зона с висока нужда от намеса по специфична цел	60
2. Степен на проектна готовност	макс. 50 т.
2.1 Етап Идея	0
2.2 Етап Предпроектно проучване	20
2.3 Етап Инвестиционен проект	35
2.4 За всички обекти в проектната идея има издадено разрешение за строеж	50
3. Проектната идея засяга специфична целева група и/или обслужва специфична цел (кумулятивно)	макс. 50 т.
3.1 Лица под 18 години (ясли, детски градини, извънкласни дейности)	10
3.2 Положително икономическо въздействие	10
3.3 Повишава качеството на живот чрез осигуряване на липсваща инфраструктура и услуги	10
3.4 Инвестиции в здравеопазване	10
3.5 Насърчава свързаността и балансираното териториално развитие	10
Общ брой точки	160

Специфични критерии за Община Русе

КРИТЕРИЙ ЗА ПРИОРИТИЗАЦИЯ	Брой точки
1. Проектната идея включва мерки в целевите територии на общината (зони за въздействие)	макс. 60 т.
1.1 Проектната идея включва мерки/дейности, които ще се реализират на територията на три или повече зони за въздействие	60
1.2 Проектната идея включва мерки/дейности, които ще се реализират на територията на две зони за въздействие	30
1.3 Проектната идея включва мерки/дейности, които ще се реализират на територията на една зона за въздействие	10
2. Секторна насоченост на проектната идея	макс 60 т.

2.1 Проектната идея включва мерки/дейности, отнасящи се до изпълнението на интервенции в три или повече сектора	60
2.2 Проектната идея включва мерки/дейности, отнасящи се до изпълнението на интервенции в два сектора	30
2.3 Проектната идея включва мерки/дейности, отнасящи се до изпълнението на интервенции само в един сектор	10
3. Въздействие на проектната идея върху потребностите на различни целеви групи	макс 40 т.
3.1 Проектната идея включва мерки/дейности, които ще окажат въздействие върху три или повече целеви групи	40
3.2 Проектната идея включва мерки/дейности, които ще окажат въздействие върху две целеви групи	20
3.3 Проектната идея включва мерки/дейности, които ще окажат въздействие върху една целева група	10
Общ брой точки	160

Методика за приоритизация

Подробно описание на начина на оценяване на всеки критерий, посочен по-горе е представено в Приложение Б6 „Методика за подбор и приоритизация“.

Приоритизацията се извършва от двама експерти, независимо един от друг. Всеки от тях поставя оценка по всички критерии за приоритизация.

Максималният брой точки, който може да бъде получен по общите критерии за приоритизация е 160 точки (средноаритметично от двамата оценители).

Максималният брой точки, който може да бъде получен по специфичните за всяка община критерии за приоритизация също е 160 точки (средноаритметично от двамата оценители).

Окончателната приоритизация на проектните идеи се осъществява на база на следната формула:

$0,5 \times (\text{брой точки, присъден от Звеното за подбор на проектни идеи по общите критерии за приоритизация (средноаритметично от двамата оценители) / 160}) \times 100 + 0,5 \times (\text{брой точки, присъден от Звеното за подбор на проектни идеи по специфичните за общината критерии за приоритизация (средноаритметично от двамата оценители) / 160}) \times 100.$

Финалната максимална оценка, която може да получи всяка проектна идея, изчислена по посочената формула, е 100. В случай на проектни идеи, които са получили еднаква финална оценка се прилага следния подход при окончателното класиране:

Процедура за приоритизация на проектни идеи с еднаква финална оценка

Проектни идеи с една и съща финална оценка, се подреждат според общия брой точки, получени по общите критерии за приоритизация на проектни идеи с номер 3, 4 и 5 (сумарно). Ако сумата на точките по критерии 3, 4 и 5 също е равна, концепциите се подреждат според броят точки, присъдени по специфичните за общината критерии за приоритизация на проектни идеи – проектната идея с най-висок брой точки, присъдени по специфичните за общината критерии за приоритизация, се подрежда преди останалите проектни идеи със същата финална оценка, а проектната идея с най-нисък брой точки, присъдени по специфичните за общината критерии за приоритизация, остава последна.

Ако точките, присъдени по специфичните за общината критерии за приоритизация също са равни, Комитетът за подбор подрежда съответните проектни идеи в списъка чрез гласуване. Окончателният списък се одобрява с мнозинство от 2/3 (две трети) от членовете в Комитета, участвали в съответно заседание.

16. Начин на подаване на проектните идеи

Проектните идеи се подават по електронна поща на съответния електронен адрес, посочен по-долу за всяка от десетте общини. Формулярът за кандидатстване (Приложение А1) следва да бъде подписан с квалифициран електронен подпис от лицето, представляващо кандидата. В случай на партньорство, формулярът се подава от водещия партньор, определен в споразумението за партньорство.

Формулярът за кандидатстване следва да бъде попълнен в съответствие с указанията за попълването на всяко поле (както е указано в образаца в текстовете в курсив) без да се включва излишна информация и при спазване на препоръчителния брой символи за всяко поле (когато е указан такъв). Следва да се избягват общи текстове без конкретна връзка с исканата информация. **При неспазване на това ограничение звеното за подбор има право да коригира формуляра за кандидатстване, като заличи излишните текстове.**

Електронен адрес за подаване на проектни идеи:

Община	Адрес
Благоевград	delo@blagoevgrad.bg
Бургас	obshtina@burgas.bg
Варна	delovodstvo@varna.bg
Велико Търново	mayorvt@vt.bia-bg.com
Видин	zvenoproekti@vidin.bg
Плевен	proekti@pleven.bg
Пловдив	zvenoproekti@plovdiv.bg
Русе	mayor@ruse-bg.eu
София	projects@sofia.bg
Стара Загора	delovodstvo@starazagora.bg

17. Краен срок за подаване на проектните идеи

Крайният срок за подаване на проектни идеи е **09.05.2024 г., 17:30 часа**. Проектни идеи, постъпили след този срок, няма да бъдат разглеждани.

18. Процедура за разяснения

Всяка заинтересована страна има право да поиска разяснения относно изискванията за кандидатстване с проектни идеи и процедурата на подбор, като изпрати съобщение на следния електронен адрес: mz_oprr@mrrb.government.bg.

Разяснения се предоставят от УО на ПРР в срок от 7 работни дни от постъпването на искането за разяснение чрез публикуване на разяснение на сайта на ПРР (www.bgregio.eu), меню „Изпълнение“, подменю „Процедури, отворени за кандидатстване“ (<https://bgregio.eu/wps/portal/operativna-programa/regional-development-program-2021-2027/execution-prd-2021-202/procedures-open-for-application-2021-2027>).

Предоставените разяснения от УО на ПРР имат задължителен характер по отношение на подбора, осъществяван от териториалните органи.

Заинтересованите страни могат да изпращат искания за разяснения в срок до 14 дни преди изтичане на крайния срок за подаване на проектни идеи.

Искания, постъпили след този срок няма да бъдат разглеждани и няма да получат отговор.

19. Документи, които се подават при кандидатстване с проектни идеи

При кандидатстване кандидатът следва да представи по електронен път всички изискуеми документи, както следва:

Приложение А1	Формуляр за кандидатстване с проектна идея (Попълва се съгласно указанията за попълването на всеки раздел и/или поле във формуляра)
Приложение А1.1	Приложение към формуляра за кандидатстване за принос на проектната идея към специфичните изисквания за разпределение на бюджета (Попълва се страница „Приложение А1.1 съгласно указанията на страница „Указания за попълване“ във файла)
Приложение А2	Декларация за информирано съгласие
Приложение А3	Споразумение за партньорство за подготовка и изпълнение на проектна идея/проектно предложение по Приоритет 1 на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027, ако е приложимо (<i>Образецът може да бъде допълван в зависимост от нуждите на партньорите, включително във връзка с конкретни финансови или други ангажименти по подготовката и изпълнението на проектите</i>) – прикачва се файл във формат .pdf или архивиран файл във формат .rar

Приложение А4	Тест за държавни помощи – контролен лист – прикачва се файл във формат MS Word
В случай на мерки за социална инфраструктура	Решение на общинския съвет за одобрение на предложение за планирането в общината на социалните услуги на общинско и областно ниво по чл. 41, ал. 1 от Наредбата за планиране на социалните услуги – прикачва се сканирано във файл формат .pdf или архивиран файл във формат .rar

20. Документи за информация

Приложение Б1	Пътни отсечки, които осигуряват свързаност на регионите с основната мрежа
Приложение Б2	Националната карта на висшето образование
Приложение Б3	Национална карта на дългосрочните нужди от здравни услуги
Приложение Б4	Индикативна карта на социалните услуги в България, изготвена за целите на планирането на ресурсите по Плана за възстановяване и устойчивост за новия програмен период 2021-2027 г. и Програмата за развитие на регионите, Програмата за развитие на човешките ресурси и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за новия програмен период 2023-2027 г.
Приложение Б5	Списъци с обекти от сектора на културата, подадени от Министерството на културата
Приложение Б6	Методика за подбор и приоритизация
Приложение Б7	Приложими области на интервенция и индикатори за допустимите мерки по ПРР
Приложение Б8	Нов Европейски Баухаус
Приложение Б9	Приоритетни дейности от Плана за действие за изпълнението на СЕСДР
Приложение Б10	Методологическо описание на приложимите по ПРР 2021-2027 общи индикатори
Приложение 5 към ПРР	Допълнителна информация към поле „Действия за гарантиране на равенство, приобщаване и недискриминация“ (Уязвими групи)